

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. Организация и основна дейност

Енемона АД („Компанията-майка“) първоначално е регистрирана като колективна фирма през 1990 година, а през 1994 е пререгистрирано като акционерно дружество. Адресът на Дружеството - майка по съдебна регистрация е в гр. Козлодуй, ул. Панайот Хитов 1А. Компанията-майка има статут на публично акционерно дружество и акциите от капитала му са регистрирани в Комисията за финансов надзор с цел търговия на Българската фондова борса. Основен акционер в Компанията-майка към 31 декември 2012 и 2011 е Дичко Прокопиев Прокопиев. През финансовата година не е имало промени в правния статус на Компанията-майка.

Предметът на дейност на Компанията-майка е строително-монтажни дейности, което включва всички строителни дейности, от инженеринг до монтаж и строителство.

Настоящият консолидиран финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2012, включва финансата информация на Компанията-майка и нейните дъщерни и асоциирани дружества (заедно „Групата“).

Към 31 декември 2012 и 2011 в Групата работят съответно 1,498 и 1,168 служители.

Към 31 декември 2012 в консолидация се включват следните дъщерни дружества на Компанията-майка:

Дружество	Описание на дейността	Дял	
		Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Енемона Ютилитис АД	Търговия на електроенергия	97.24%	99.46%
ФЕЕИ АДСИЦ	Дружество със специална инвестиционна цел – секуритизация на вземания	88.97%	88.97%
Пирин Пауър АД	Проектиране и изграждане на проекти в енергетиката	100.00%	100.00%
ФИНИ АДСИЦ	Дружество със специална инвестиционна цел – покупка на недвижими имоти	69.23%	69.23%
Хемусгаз АД	Изграждане на компресорни станции	50.00%	50.00%
Еско инженеринг АД	Проекти за отопление и климатизация	99.00%	99.00%
ТФЕЦ Никопол ЕАД	Изграждане на електроцентrale	100.00%	100.00%
Енемона-Гъльбово АД	Строителни договори	-	91.13%
Неврокоп-газ АД	Търговия с газ	90.00%	90.00%
ЕМКО АД	Строителни договори	77.36%	77.36%
Регионалгаз АД	Проекти за газификация	50.00%	50.00%
ФЕЦ Младеново ЕООД	Проекти за фотоволтаична централа	100.00%	100.00%
Артанес Майнинг Груп АД	Проучване на минерални ресурси	90.00%	100.00%

Базата и принципите за изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет са оповестени в бележка 2.2. по-долу.

През август 2012 Групата започна изпълнението на строителен договор в Норвегия и в тази връзка регистрира клон в Норвегия. През юни 2011 Групата започна да извършва строително-монтажни дейност в Германия чрез място на стопанска дейност.

През месец май 2010 Групата регистрира клон в Република Словакия във връзка с изпълнение на строителен договор.

ЕНЕМОНА АД

**ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012**
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. Организация и основна дейност (продължение)

Регионалгаз АД е дъщерно дружество на Енемона Ютилитис АД, което към 31 декември 2012 и 2011 притежава 50% от акциите на Регионалгаз АД, или прякото участие на Групата в Регионалгаз АД е 50%.

Ръководството на Групата счита, че инвестициите в Регионалгаз АД и Хемусгаз АД не представляват съвместно контролирана дейност, тъй като Дружеството управлява финансовата и оперативната политика на тези дружества.

На 31 май 2012 Енемона АД продаде 200,000 броя обикновени акции, представляващи 10% от капитала на Артанес Майнинг Груп АД. След продажбата Групата притежава 89.99975% от капитала на Артанес Майнинг Груп АД.

На 19 юни 2012 ФЕЦ Младеново увеличава капитала си чрез записване на нови 300 дяла с номинална стойност 100 лв. всеки.

На 19 октомври 2012 Енемона АД продаде 2,050,500 броя обикновени поименни акции, представляващи 91,13% от капитала на Енемона Гълъбово АД. Продажната цена е 2,900 хил. лв.

На 19 ноември 2012 Енемона АД продаде 50 броя обикновени акции, представляващи 2,22% от капитала на Енемона Ютилитис АД. След продажбата Групата притежава 97,24% от капитала на Енемона Ютилитис АД.

Преустановени дейности

През 2012 Групата е продала своя дял в Енемона Гълъбово АД, което представено като преустановена дейност в настоящия консолидиран финансов отчет.

Към 31 декември 2012 текущият резултат на дружеството към датата на сделката и резултата от сделката са представени в консолидирания отчет за всеобхватния доход като преустановени дейности. Сравнителната информация е прекласифицирана в съответствие с изискванията на МСФО 5 Нетекущи активи държани за продажба и преустановени дейности.

2. Счетоводна политика

2.1 Обща рамка на финансово отчитане

Този консолидиран финансов отчет е изгoten във всички съществени аспекти, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и разясненията за тяхното прилагане, издадени от Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), приети от Европейския съюз (ЕС) и приложими в Република България.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика(продължение)

2.1 Обща рамка на финансово отчитане (продължение)

Промени в МСФО

Стандарти и разяснения влезли в сила в текущия отчетен период

Следните изменения към съществуващи стандарти, издадени от CMCC и приети от ЕС са влезли в сила за текущия отчетен период:

- Изменения на МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване – прехвърляне на финансови активи, приети от ЕС на 22 ноември 2011 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2011).

Приемането на тези изменения към съществуващи стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на Групата.

Стандарти и разяснения, издадени от CMCC и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Следните МСФО, изменения на МСФО и разяснения са приети от ЕС към датата на одобряване на настоящия консолидиран финансов отчет, но все още не са влезли в сила:

- МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, приет от ЕС на 11 декември 2012(в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- МСФО 11 Съвместни ангажименти, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия, приет от ЕС на 11 декември 2012(в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- МСФО 13 Оценяване по справедлива стойност, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- МСС 27 (ревизиран през 2011) Индивидуални финансови отчети, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- МСС 28 (ревизиран през 2011) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия, приет от ЕС на 11 декември 2012(в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- Изменения на МСФО 1 Прилагане за първи път на МСФО – хиперинфлация и премахването на фиксирани дати за дружества, прилагачи за първи път МСФО, приети от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- Изменения на МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване – нетиране на финансови активи и финансови пасиви, приети от ЕС на 13 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- Изменения на МСС 1 Представяне на финансови отчети – представяне на пера от друг всеобхватен доход, приети от ЕС на 5 юни 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2012);
- Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода – отсрочени данъци: възстановимост на активи, приети от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица – подобрения при отчитането на доходите след напускане, приети от ЕС на 5 юни 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.1 Обща рамка на финансово отчитане (продължение)

Промени в МСФО

Стандарти и разяснения, издадени от CMCC и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила (продължение)

- Изменения на МСС 32 Финансови инструменти: Представяне- Нетиране на финансови активи и финансови пасиви, приети от ЕС на 13 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- КРМСФО 20 Разходи за отстраняване на повърхностния слой в производствената фаза на открита мина, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013).

Групата е избрала да не приема тези стандарти, изменения и разяснения преди датата на влизането им в сила. Групата очаква приемането на тези стандарти, изменения и разяснения да не окаже съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата в периода на първоначалното им прилагане.

Стандарти и разяснения, издадени от CMCC, които все още не са приети от ЕС

По настоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от CMCC, с изключение на следните стандарти, изменения на съществуващи стандарти и разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет:

- МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2015);
- Изменения на МСФО 1 Прилагане за първи път на МСФО – Правителствени заеми (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- Изменения на МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване - Задължителна дата за влизане в сила и преходни оповестявания;
- Изменения на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 11 Съвместни ангажименти и МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия – преходни разпоредби(в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- Изменения на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия и МСС 27 Индивидуални финансови отчети – инвестиционни дружества (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- Изменения на различни стандарти Подобрения на МСФО (2012), произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО, публикуван на 17 май 2012 (МСФО 1, МСС 1, МСС 16, МСС 32, МСС 34) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировката (измененията са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013).

Групата очаква, че приемането на тези стандарти, изменения на съществуващите стандарти и разяснения няма да окаже съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата в периода на първоначалното им прилагане.

В същото време, отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чийто принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Групата, прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху консолидирания финансов отчет, ако се приложи към отчетната дата.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2.1 Обща рамка на финансово отчитане (продължение)

2.2 База за изготвяне

Консолидираният финансов отчет е изгoten в съответствие с принципа на историческата цена, с изключение на определени финансови инструменти и намерената стойност на сградите при прилагане за първи път на МСФО.

Този консолидиран финансов отчет е изгoten в съответствие с принципа на текущото начисляване и действащото предприятие.

2.3 Принципи на консолидация

Към 31 декември 2012 и 2011 Групата се състои от Компанията-майка и дъщерните дружества изброени в бележка 1.

Дъщерно дружество е дружество, което Компанията-майка може да контролира чрез определяне на финансовата му и оперативна политика, или по друг начин, в степен която му позволява да извлече икономическа изгода от дейността му. Най-често упражняването на контрол е съпроводено с притежаване на повече от половината от правата на глас в дадено дружество.

Отчетите на дъщерното дружество подлежат на пълна консолидация от момента, в който контролът бъде придобит ефективно от Компанията-майка и се изключват от консолидирания отчет, когато дружеството престане да бъде контролирано от Компанията-майка.

Когато е необходимо да са извършени корекции и рекласификации на финансовите данни от индивидуалните отчети на дъщерните дружества с цел уеднаквяване на счетоводните им политики с политиката на Компанията-майка.

Всички съществени вътрешно-групови салда и вътрешно-групови сделки и произтичащите печалби и загуби са елиминирани в резултат на консолидационните процедури.

Неконтролиращи участия в дъщерни дружества се оповестяват отделно от собствения капитал на Групата. Участието на неконтролиращи акционери се оценява при първоначалното признаване на бизнес комбинацията по един от следните два начина: (1) по справедлива стойност или (2) като пропорционалния дял на неконтролиращите участия в справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество. Изборът на метод за първоначално отчитане на неконтролиращите участия се прави отделно при всяка бизнес комбинация. При последващо оценяване, салдото на неконтролиращите участия се определя като към първоначално признатото салдо се прибави дела на неконтролиращите акционери в промените в собствения капитал на дъщерното дружество. Всеобхватният доход се разпределя към неконтролиращите участия дори когато това води до отрицателно салдо на неконтролиращите участия.

При придобиването им инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по метода на покупката, който включва идентифициране на придобиваша, определяне цената на придобиване и разпределение на цената на придобиване между придобитите активи и поетите пасиви и условни задължения. Цената на придобиване се определя като съвкупност от справедливата стойност към датата на размяната, на предоставените активи, възникнали или поети задължения и капиталовите инструменти, еmitирани от придобиваша, в замяна на контрола над придобивания, както и разходите пряко свързани със сделката. Превишаването на цената на придобиване над дела на придобиваша в нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобивания, се отчита като репутация. В случай, че цената на придобиване е по-ниска от дела на инвеститора в справедливата стойност на нетните активи на придобитото дружество, разликата се признава директно в отчета за всеобхватния доход.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.3 Принципи на консолидация(продължение)

Репутацията, възникната при бизнес комбинации се проверява за обезценка веднъж годишно, или по-често, ако събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.

Предприятия, в които Групата има значително влияние, но не и контрол, са включени в консолидирания финансов отчет като асоциирани дружества (виж бел. 2.13). Значително влияние е правото на участие във финансовите и оперативни решения на асоциираното предприятие, но не и контрол върху тези решения.

2.4 Бизнес комбинации

Съгласно изискванията на МСФО 3 Бизнес комбинации, бизнес комбинацията е обединяване на отделни предприятия или бизнеси в едно отчитащо се дружество. В случай, че дружество придобива контрол над друго дружество, което не представлява отделен бизнес, обединяването на тези дружества не се счита за бизнес комбинация. Бизнес комбинацията се отчита по метода на покупката съгласно изискванията на приложимите стандарти.

Когато в отчетни периоди след придобиването на контрола в дъщерното дружество настъпят промени, в участието на Компанията-майка в дъщерното дружество, без това да води до загуба на контрол, промените се отчитат като операции със собствения капитал (т.е. операции със собствениците в качеството им на собственици). При такива обстоятелства преносните стойности на контролиращите и неконтролиращите участия се коригират, за да отразят промените в относителните им участия в дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която се коригират неконтролиращите участия, както и справедливата стойност на платеното или полученото възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на Компанията-майка.

Когато Групата изгуби контрол върху свое дъщерно дружество, печалбата или загубата от сделката се определя като разликата между (1) общата сума на справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на остатъчния дял в дружеството и (2) отчетната стойност на активите (вкл. репутация), пасивите и неконтролиращото участие на продаденото дружество.

2.5 Функционална валута и валута на представяне

Съгласно българското счетоводно законодателство, Групата води своето счетоводство и изготвя финансови отчети в националната валута на Република България – български лев, който от 1 януари 1999 е фиксиран към еврото при курс 1.95583 лева = 1 евро. За Групата функционалната валута е националната валута на Република България.

Настоящият консолидиран финанс отчет е представен в хиляди български лева (хил. лв.).

2.6 Операции в чуждестранна валута

Операциите в чуждестранна валута първоначално се отчитат по обменния курс на Българската народна банка (БНБ) в деня на сделката. Валутно-курсовите разлики, възникнали при уреждането на парични позиции или при преизчисляването им по курс, различен от този, при първоначалното им записване, се отчитат като финансови приходи или разходи за периода, през който възникват. Паричните позиции в чуждестранна валута към 31 декември 2012 са включени в този консолидиран финанс отчет по заключителния обменен курс на БНБ.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.7 Счетоводни предположения и преценки

Изготвянето на финансов отчет в съответствие с МСФО изисква от ръководството да прави преценки и предположения, които засягат отчетната стойност на активите, пасивите и оповестяването на условните активи и пасиви към датата на финансовия отчет и отчетната стойност на приходите и разходите през отчетния период. Въпреки че тези преценки се основават на най-доброто познаване на ръководството относно настоящите събития и дейности, действителните резултати могат да се различават от тези преценки.

Критичните счетоводни преценки и основни източници на несигурност при извършване на счетоводни преценки са оповестени в бел. 3 по-долу.

2.8 Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се признават първоначално по цена на придобиване, която включва покупната цена и преките разходи, включително мита и невъзстановими данъци върху покупката, след приспадане на търговски отстъпки. Имотите, машините и съоръженията се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, ако има такива.

Разходите, възникнали след въвеждане на дълготрайните активи в експлоатация, като разходи за ремонти и поддръжка, се отчитат в отчета за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали, освен ако не увеличават полезния живот на активите.

Разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения представляват дълготрайни активи в процес на изграждане и се отчитат по себестойност. Тези разходи включват разходите по изграждане на имота и съоръженията и други преки разходи. Разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения не се амортизират, докато съответните активи не се завършат и въведат в експлоатация.

Активите на Групата се амортизират чрез прилагане на линейния метод на амортизация. Полезният живот на основните класове активи към 31 декември 2012 и 2011 е както следва:

Активи	Полезен живот (години)
Сгради	От 45 г. до 51 г
Машини	От 5 г. до 7 г.
Оборудване	От 5 г. до 7 г.
Стопански инвентар	От 5 г. до 10 г.

Активи, придобити по договор за финансов лизинг се амортизират през периода на техния очакван полезен живот на същата база, както и собствените активи, или когато срокът на лизинговия договор е по-кратък от полезния живот на актива – за срока на съответния лизингов договор, ако няма разумно основание да се счита, че собствеността ще бъде придобита в края на лизинговия срок.

Печалбите или загубите, възникващи при продажба на имоти, машини или съоръжения, се определя като разлика между постъплението и балансовата стойност на продадените активи, и се признават в отчета за всеобхватния доход.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.9 Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата представляват земи и сгради собственост на дружество със специална инвестиционна цел, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за продажба на по-високи цени.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи, които касаят придобиването на имотите. Последващите разходи, свързани с инвестиционния имот, който вече е бил признат, се прибавят към балансовата сума на инвестиционния имот, когато е вероятно, че предприятието ще получи бъдещи икономически изгоди, надвишаващи първоначално оценената норма на ефективност на съществуващия инвестиционен имот. Всички други последващи разходи се признават като разходи в периода, в който са възникнали.

Последващото оценяване на инвестиционните имоти се извършва като се използва моделът на справедливата стойност, по който се оценява един инвестиционен имот след първоначална оценка по цена на придобиване, като промените в справедливата стойност се признават в отчета за всеобхватния доход.

2.10 Нематериални активи

Софтуерът и лицензиите са главните компоненти, които съставляват нематериалните активи. Нематериалните активи са оценявани първоначално по цена на придобиване. Нематериалните активи се признават, ако в бъдеще е вероятно да се получи икономическата изгода, която е следствие от притежанието на актива, и стойността на актива може да бъде оценена достоверно. След първоначалното признаване, нематериалните активи се оценяват по цена на придобиване минус натрупана амортизация и загуби от обезценка. Нематериалните активи се амортизират за полезната им живот чрез използване на линейния метод.

Полезната живот на основните класове активи към 31 декември 2012 и 2011 е както следва:

Нематериални активи	Полезен живот (години)
Софтуер	7
Лицензи, патенти, търговски марки и права	17

2.11 Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси представляват разходи по проучване и оценка, свързани с откриването на конкретни минерални ресурси и се отчитат в съответствие с МСФО 6 Активи по проучване и оценка на минерални ресурси. Тези активи се отчитат по себестойност, минус натрупана амортизация и загуба от обезценка.

Групата капитализира разходите по активите по проучване и оценка на минерални ресурси от датата на получаване на право за проучване докато стане възможно да бъдат доказани техническата изпълнимост и търговската приложимост на минералния ресурс. След тази дата Групата рекласифицира активите по проучване и оценка на минерални ресурси като нематериални активи и започва да ги амортизира на база на очаквания им полезен живот.

Активите по проучване и оценка се преценяват за наличие на обезценка, когато факти и обстоятелства подсказват, че балансовата стойност на актив по проучване и оценка може да надвиши неговата възстановима стойност.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.12 Обезценка на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

На всяка дата на изготвяне на консолидирания отчет за финансовото състояние Групата извършва преглед на балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи, за да определи дали съществуват индикации за настъпила обезценка. Ако съществува такава индикация, се определя възстановимата стойност на актива, за да се определи размера на загубата от обезценка, ако има такава. В случай, че не е възможно да се определи възстановимата стойност на отделния актив, Групата определя възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, към която активът принадлежи.

Нематериални активи с неопределен полезен живот и нематериални активи, които не са на разположение за ползване, се тестват за обезценка ежегодно и също така, когато съществува индикация за обезценка на актива.

Възстановимата стойност е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба и стойността в употреба. При оценяване стойността в употреба, очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до настоящата им стойност чрез дисконтова ставка преди данъчно облагане, която отразява настоящата пазарна оценка на стойността на парите и специфичните за актива рискове.

Ако възстановимата стойност на актив (или генерираща парични потоци единица) е по-малка от балансовата му стойност, то последната се намалява до възстановимата му стойност. Загуба от обезценка се признава незабавно за разход, освен ако съответният актив се пренася по преоценена стойност, в който случай загубата от обезценка се счита за намаление на преоценката.

В случай на възстановяване на загубата от обезценка, балансовата стойност на актива (или на единицата, генерираща парични постъпления) се увеличава до променената му възстановима стойност, но така, че намалената балансова стойност да не превишава балансовата стойност, която би била определена при положение, че в предходни периоди не е била признавана загуба от обезценка за дадения актив (генерираща парични потоци единица). Възстановяването на загуба от обезценка се признава веднага като приход, освен ако съответният актив се пренася по преоценена стойност, в който случай възстановяването на обезценка се счита за увеличение на преоценката.

2.13 Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирано предприятие е това, върху което Групата, пряко или косвено посредством едно или повече дъщерни дружества, упражнява значително влияние, но което не представлява дъщерно предприятие или съвместно контролирано предприятие. Значително влияние представлява правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на асоциираното предприятие, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика.

В настоящия консолидиран финанс отчет Групата отчита инвестиции в асоциирани предприятия по капиталовия подход, т.е. отчита дела на печалбите и загубите на асоциираното дружество.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.14 Отчитане по сегменти

Информацията по оперативни сегменти в настоящия консолидиран финансов отчет е представена по начин аналогичен на оперативните отчети, предоставяни на Ръководството на Групата, на основата, на които се вземат решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени на сегмента и се оценяват резултатите от дейността му.

2.15 Материални запаси

Материалните запаси се състоят от материали, готова продукция, стоки и незавършено производство.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от цената на придобиване/ себестойността и нетната реализирана стойност. Цената на придобиване включва покупната цена, разходите за преработка, както и други разходи, които възникват във връзка с довеждането на материалните запаси до настоящето им местоположение и състояние. Нетната реализирана стойност е предполагаемата продажна цена, намалена с всички разходи за довършване и разходите, които ще възникнат при маркетинга, продажбата и разпространението. Потреблението на материалните запаси се извършва по метода „първа входяща - първа изходяща“.

При внос на материали се използва обменният курс от датата на издаване на фактурата.

2.16 Доходи на персонала

Съгласно МСС 19 Доходи на персонала, Групата признава задължения за обезщетения при пенсиониране, които се изчисляват от лицензиран акционер на базата на кредитния метод на прогнозните единици (виж бел. 18). Сумата, отчетена в консолидирания отчет за финансовото състояние, представлява настоящата стойност на дългосрочните задължения на Групата за обезщетения при пенсиониране.

2.17 Лизинг

Даден лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива. Всеки друг лизинг се класифицира като оперативен лизинг.

Финансов лизинг

В началото на лизинговия договор финансият лизинг се признава като актив на Групата в размер, който в началото на лизинговия срок е равен на по-ниската стойност от справедливата стойност на наетата собственост и сегашната стойност на минималните лизингови плащания.

Съответстващото задължение към лизингодателя се отчита в отчета за финансовото състояние като задължение по финансов лизинг.

Лизинговите плащания се разпределят между финансовия разход и намалението на неизплатеното задължение, така че да се получи постоянен периодичен лихвен процент по остатъчното сaldo на задължението. Финансовите разходи се признават директно в отчета за всеобхватния доход.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.17 Лизинг (продължение)

Оперативен лизинг

Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като разход в отчета за всеобхватния доходпо линейния метод за целия срок на лизинговия договор, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което потребителят ползва изгодите от наетия актив. Условните разходи за наем се признават като разход, в периода, в който възникват.

Когато се получават стимули при договаряне на оперативен лизинг, те се признават като пасив. Общата полза от стимулите се признава като намаление на разходите за наем през срока на лизинга на линейна база, освен ако друга системна база не представя разпределението във времето на ползите за лизингополучателя от използването на лизинговия актив.

2.18. Провизии

Провизии се признават, когато Групата има настоящи задължения (правно или конструктивно) в резултат на минало събитие, има вероятност за погасяване на задължението да е необходим поток, съдържащ икономически ползи, и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Стойността, призната като провизия, е най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на сегашното задължение към датата на отчета за финансовото състояние, като се вземат предвид рисковете и несигурностите около задължението. Когато провизия се измерва с паричните потоци, определени за погасяването на сегашното задължение, то балансовата стойност на провизията представлява настоящата стойност на паричните потоци.

Когато за някои или всички икономически изгоди, свързани с уреждането на задължение, се очаква да бъдат възстановени от трета страна, вземанията се признават за актив, ако е сигурно, че възстановената сума ще се получи и вземанията могат да бъдат измерени надеждно.

2.19. Данъци

Дължимите данъци се изчисляват в съответствие с българското законодателство. Данъкът върху печалбата се изчислява на база облагаема печалба, като за целта финансовият резултат се преобразува за определени приходно-разходни позиции (като амортизация, провизии, липси и неустойки и други) в съответствие с българското данъчно законодателство.

Отсрочените данъчни пасиви се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, която към момента на извършване не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (загуба).

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни активи. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, която към момента на извършване не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (загуба).

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.19 Данъци (продължение)

Текущите и отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетени за същия или различен период директно в собствения капитал. Текущите и отсрочени данъци се начисляват или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат в собствения капитал.

2.20. Финансови инструменти

Финансовите инструменти на Групата включват парични средства в брой и в банки, търговски и други вземания, предоставени и получени заеми, търговски и други задължения. Ръководството на Групата счита, че справедливата стойност на финансовите инструменти е близка до балансовата им стойност. Справедлива стойност е тази, за която актив може да бъде разменен или пасив да бъде уреден, между информирани и независими страни в справедлива и непринудителна сделка.

Инвестициите се признават и отписват на датата на търгуване, където покупката или продажбата на инвестиция се осъществява чрез договор, чиито условия изискват доставката на инвестицията в рамките на определения от съответния пазар срок, и първоначално се оценяват по справедлива стойност, нетно от разходите по сделката, с изключение на тези финансови активи, класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които първоначално се измерват по справедлива стойност.

2.20.1 Финансови активи

Финансовите активи се класифицират в следните специфични категории: „финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата”, „инвестиции, държани до падеж”, „финансови активи на разположение за продажба” и „заеми и вземания”. Класификацията зависи от типа и целта на финансовите активи и се определя при първоначалното им признаване.

Търговските вземания, заемите и другите вземания, които имат фиксирани или определими плащания, които не се търгуват на активен пазар, се класифицират като „заеми и вземания”.

Към 31 декември 2012 и 2011 Групата притежава финансови активи от категорията „заеми и вземания”.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват парични средства в брой и по сметки в банки. Групата счита всички високоликвидни финансови инструменти с матуритет 3 месеца или по-малко за парични еквиваленти. За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и еквиваленти включват парични средства и парични еквиваленти, както е описано по-горе.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата, когато активът е държан за търгуване или е определен като инструмент за отчитане в печалбата или загубата.

**ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012**
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

- 2. Счетоводна политика (продължение)**
- 2.20 Финансови инструменти (продължение)**
- 2.20.1 Финансови активи (продължение)**

Финансов актив се класифицира като държан за търгуване, когато активът е придобит основно с цел продажба в близко бъдеще или е част от портфейл с ценни книжа за търговия или е деривативен договор, който не се използва за хеджиране.

Регулярните сделки с финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата се признават на датата на търгуване. Датата на търгуване е датата на поемане на ангажимент за покупка или продажба на финансов актив. На датата на сътълмент се извършва прехвърляне на собствеността. Между датата на търгуване и датата на сътълмент не се признава дериватив от промяна в пазарната цена.

При първоначално признаване финансовите активи се признават по справедлива цена. Обичайно за справедлива цена се приема цената на сделката, уговорена между страните, когато двете страни са информирани, желаещи и търсещи да сключат сделка при пазарни условия. Последващо оценяване на финансовите инструменти се извършва по справедлива цена, определена от котировка на инструмента на активен пазар. За активен пазар се приема пазар, на който редовно се обявяват цени и се сключват сделки с инструмента. За справедлива цена от регулиран пазар се приема цената на последната сделка за деня за недеривативен финансов инструмент. При невъзможност да се определи справедливата стойност от активна котировка, се ползват подходящи техники за оценяване, базирани на информация, която всички пазарни участници биха взели предвид при оценяване на финансия инструмент. Тази информация може да постъпва от наблюдаеми и ненаблюдаеми източници. Разликата от промяната в справедливата стойност на финансов инструмент се представя в текуща печалба и загуба.

Заеми и вземания

Заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва, с изключение на текущите вземания, където признаването на лихвата би било незначително. Предоставените заеми от Групата и вземанията по финансиране на дейности за енергийна ефективност са представени са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние като „Предоставени заеми и вземания”, а търговските вземания – в „Търговски и други вземания”.

Търговските и други вземания са представени по тяхната номинална стойност, намалена с евентуална загуба от обезценка. На база на преглед на вземанията към края на годината се извършва преценка за загуби от обезценка и несъбирамост.

Обезценка

Финансови активи, освен такива, отчитани по справедлива стойност чрез печалбата или загубата, се преценяват за наличие на индикации за обезценка към датата на изгответяне на финансовия отчет. Финансов актив се счита за обезценен само тогава, когато съществуват обективни доказателства, че в резултат на едно или повече събития, настъпили след първоначалното му признаване, очакваните парични потоци са намалели.

За определени категории финансови активи, като търговски вземания, активи, за които се преценява, че не се обезценяват индивидуално, са последващо преценявани за обезценка на колективна база. Обективни доказателства за обезценка на портфейл от вземания може да включва минал опит на Компанията-майка по събиране на плащания, увеличаване броя на закъснелите плащания в портфейла за повече от средния кредитен период от 180 дни, както и наблюдавани промени в националните или местните икономически условия, които са свързани с просрочването на вземанията.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.20 Финансови инструменти (продължение)

2.20.1 Финансови активи (продължение)

За финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, стойността на загубата от обезценка е разликата между балансовата стойност на активите и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

С изключение на финансовите активи на разположение за продажба, ако в последващ период стойността на загубата от обезценка намалее и намалението може обективно да се препише на събитие след признаването на обезценката, предходната призната загуба от обезценка се отразява в отчета за всеобхватния доход до степента до която балансовата стойност на инвестицията, в деня в който обезценката се отразява, не превишава стойността, която амортизираната стойност би имала, ако не се признава обезценка.

2.20.2 Емитирани финансови пасиви и капиталови инструменти

Класификация като дългови или капиталови

Дълговите и капиталовите инструменти се класифицират като финансови пасиви или капиталови в съответствие със същността на договорното споразумение.

Капиталови инструменти

Капиталов инструмент е всеки договор, който свидетелства за остатъчен интерес в активите на Групата след приспадане на всичките му пасиви. Капиталовите инструменти се отчитат по получените постъпления, нетно от разходите по емитирането им.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват получени заеми (банкови заеми, облигационни заеми и други заети средства) и търговски и други задължения и финансов пасив по привилегирована акции.

Заемите първоначално се оценяват по справедлива стойност, намалена с направените разходи по извършване на транзакцията. Впоследствие заемите се отчитат по амортизируема стойност, като всяка разлика между дължимите плащания (нетирани с разходите по извършването на транзакциите) и стойността на заема се признава в отчета за всеобхватния доход през периода на заема, като се използва методът на ефективния лихвен процент.

Методът на ефективния лихвен процент представлява метод за определяне на амортизираната стойност на финанс инструмент и за разпределяне на прихода/разхода от него за определен период от време. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични постъпления или плащания (включително всички получени такси и други надбавки или отбиви) за очаквания живот на финансия инструмент или, когато е подходящо за по-кратък период, до балансовата му стойност.

Заемите се признават като краткосрочни, освен в случаите, при които Групата има безусловното право да отложи плащането на задължението за поне 12 месеца след датата на консолидирания отчет за финансовото състояние.

Търговските и други задължения са оценени по стойността, по която се очаква да бъдат погасени в бъдеще.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.21. Приходи и разходи по строителни договори

Групата класифицира като договор за строителство всеки един договор, в който е конкретно договорено изграждането на актив или на съвкупност от активи, които са в тясна взаимна връзка или взаимна зависимост по отношение на тяхното проектиране, технология и функция или тяхната крайна цел или предназначение.

Приходите по договора се измерват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване възнаграждение. Разходите по договора включват всички преки разходи, които се отнасят към договора. Разходи, непредвидени в договора като административни разходи и разходи за продажба са признати през отчетния период независимо от етапа на завършеност на договора.

Когато резултатът от договор за строителство може да бъде оценен надеждно, приходите и разходите, свързани с договора за строителство се признават в съответствие с етапа на завършеност на дейността по договора към датата на отчета за финансовото състояние, изчислен като отношение на извършените до момента разходи по договора към очаквания общ размер на разходите по договора. Очакваните загуби по договор за строителство се признават като разход в отчета за всеобхватния доход.

Измененията в строителните работи, изплащането на искове и материални стимули се признават до степента, до която е вероятно те да доведат до реализиране на приходи и същите могат да бъдат надеждно оценени.

В случай, че резултатът от договор за строителство не може да бъде оценен надеждно, приходите се разпознават в размера на извършените разходи, свързани с договора, ако те се считат, че могат да бъдат възстановени от клиента.

2.22 Други приходи и разходи

Приходите от продажба на продукция се признават в момента, когато рисковете и изгодите от собствеността върху продукцията са прехвърлени на купувача и разходите във връзка със сделката могат да бъдат надеждно измерени.

Приходите от продажби на стоки и услуги се признават в момента на възникването им, независимо от паричните постъпления и плащания, когато Групата изпълни условията на продажбите и значителните рискове и изгоди, свързани със собствеността върху стоките, са прехвърлени на купувача.

Разходите се признават в отчета за всеобхватния доход, когато възникне намаление на бъдещи икономически изгоди, свързани с намаление на актив или увеличение на пасив, което може да бъде оценено надеждно. Разходите се признават на базата на пряка връзка между извършените разходи и приходите. Когато икономическите изгоди се очаква да възникват през няколко финансни периода и връзката им с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават в отчета за всеобхватния доходна базата на процедури за систематично и рационално разпределение.

Приходите и разходите за лихви се начисляват на времева база при сълюдеване на дължимата сума по главницата и приложимия/ефективния лихвен процент.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.22 Други приходи и разходи (продължение)

Разходи по заеми, които могат пряко да се отнесат към придобиването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията актив е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба. Инвестиционният доход от временното инвестиране на средствата от заеми, отпуснати изрично за определен актив намаляват сумата на разходите по заеми за капитализиране.

Извършваните сделки се анализират от Групата с цел да се идентифицира наличие или отсъствие на агентско взаимоотношение. Процесът обхваща обстоятелствата около рисковете и ползите, които се понасят от Групата, при продажбата на стоки или предоставянето на услуги. Когато не е установено агентско взаимоотношение приходите и разходите за сделките извършвани от Групата се представят като брутни суми в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

3. Критични счетоводни преценки и основни източници на несигурност при извършване на счетоводни оценки

Изготвянето на финансови отчети в съответствие с МСФО изисква от ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки, които се отразяват на отчетените стойности на активите, пасивите и оповестяванията на условните активи и задължения към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние и върху отчетените стойности на приходите и разходите през отчетния период. Тези преценки се основават на наличната информация към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, като действителните резултати биха могли да се различават от тези преценки.

3.1. Приходи и разходи по строителни договори

Както е оповестено в бел. 2.20 признаването на приходи по строителни договори изисква определяне на етап на завършеност на всеки договор за строителство. Този етап се определя на база на наличната информация за общата стойност на подлежащото на получаване възнаграждение и общите разходи по съответния договор. Общата стойност на разходите по договори за строителство зависи от обема и стойността на строителните дейности, които предстои да бъдат извършени, за да се изпълнят ангажиментите на Групата. Обемът и стойността на бъдещите дейности зависят от бъдещи фактори, които могат да се различават от преценките на ръководството.

3.2. Обезценка на нефинансови активи

Обезценка съществува, когато балансовата стойност на актив или единицата, генерираща парични потоци надвишава неговата възстановима стойност, където възстановимата стойност на актив или единица, генерираща парични потоци, е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. Справедливата стойност, намалена с разходите по продажба, е сумата, която би могла да бъде получена при продажбата на даден актив или единица, генерираща парични потоци, в пряка сделка между информирани и желаещи осъществяването на сделката страни, след приспадане на разходите по продажбата. Изчислението на стойността в употреба се базира на модела на дисконтираните парични потоци. Паричните потоци се изчисляват от бюджета за следващите пет години. Възстановимата стойност е най-чувствителна спрямо нормата на дисконтиране, използвана в модела на дисконтираните парични потоци, както и спрямо очакваните бъдещи парични постъпления и нормата на растеж.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. Критични счетоводни преценки и основни източници на несигурност приизвършване на счетоводни оценки (продължение)

3.3. Обезценка на финансови активи

Обезценката на финансови активи се определя на база очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. При определяне на бъдещите парични потоци, Групата анализира финансовото състояние на дължниците и очаквания период за възстановяване на вземанията.

3.4. Полезен живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

Други съществени източници на несигурност са преценката на ръководството по отношение на определянето на полезния живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи. През 2012 не са настъпили събития, които налагат промяна в полезния живот на тези активи.

3.5. Икономическа среда

През 2012 и 2011 в резултат на глобалната финансова и икономическа криза, в българската икономика се наблюдава спад в икономическо развитие, който засяга широк кръг от индустриални сектори. Това води до забележимо влошаване на паричните потоци и намаляване на доходите и в крайна сметка – до съществено влошаване на икономическата среда, в която Групата оперира. В допълнение, нарастват съществено ценовият, пазарният, кредитният, ликвидният, лихвеният, оперативният и другите рискове, на които е Групата е изложена. В резултат, нараства несигурността относно способността на клиентите да погасяват задълженията си в съответствие с договорените условия. Поради това, размерът на загубите от обезценка на предоставени лихвени заеми, вземания от клиенти, а също така и стойностите на другите счетоводни приблизителни оценки, в последващи отчетни периоди биха могли съществено да се отличават от определените и отчетени в настоящия консолидиран финансов отчет. Ръководството на Групата прилага необходимите процедури за управление на тези рискове.

3.6. Справедлива стойност на финансови активи

През 2012 пазарът на БФБ се характеризира със слаба активност. Ако пазарът не се възстанови, това може да доведе до по-трудна реализация на големи пакети при текущите активни котировки.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. Имоти, машини и съоръжения

	Земя	Стради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на дълготрайни активи	Общо
<i>Отчетна стойност</i>							
1 ЯНУАРИ 2011	22,513	33,554	20,752	11,515	5,943	5,952	100,229
Придобити	-	-	351	51	56	2,105	2,563
Прехвърлени	207	97	2	79	2	(387)	-
Отписани	(411)	(95)	(58)	(234)	(179)	-	(977)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	(16,020)	(6,055)	(9,776)	(1,156)	(2,096)	(1,141)	(36,244)
31 ДЕКЕМВРИ 2011	6,289	27,501	11,271	10,255	3,726	6,529	65,571
Придобити	-	-	290	51	128	-	2,737
Прехвърлени	-	-	1	-	-	(1)	-
Отписани	-	(583)	(260)	(375)	(212)	(21)	(1,451)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	(131)	(1,718)	(4,555)	(345)	(550)	(11)	(7,310)
31 ДЕКЕМВРИ 2012	6,158	27,468	6,747	9,586	3,092	6,496	59,547
<i>Направена амортизация и обезценка</i>							
1 ЯНУАРИ 2011	4,629	9,845	3,553	2,793	410	-	20,820
Разход за амортизация	-	548	687	797	-	-	2,442
Амортизация на преустановени дейности	-	-	636	-	-	-	636
Обезценка	-	-	-	-	-	-	-
Отписани	-	(20)	(55)	(195)	(139)	-	(409)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	-	(2,412)	(5,408)	(281)	(1,045)	-	(9,146)
31 ДЕКЕМВРИ 2011	-	2,745	5,705	3,874	2,030	168	14,522
Разход за амортизация	-	545	690	748	314	-	2,297
Амортизация на преустановени дейности	-	26	516	26	45	-	613
Отписани	-	(177)	(231)	(280)	(135)	-	(823)
Възстановена обезценка	-	-	-	-	-	-	(11)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	-	(99)	(2,415)	(119)	(218)	-	(2,851)
31 ДЕКЕМВРИ 2012	-	3,040	4,265	4,249	2,025	168	(13,747)
<i>Балансова стойност</i>							
31 декември 2011	6,289	24,756	5,566	6,381	1,696	-	-
31 декември 2012	6,158	24,428	2,482	5,337	1,067	6,328	45,800

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. Имоти, машини и съоръжения(продължение)

Към 31 декември 2012 и 2011 машини, съоръжения и оборудване с балансова стойност съответно 2,391 и 4,871 хил. лв. са наети по договор за финансов лизинг (виж също бел. 16). Към 31 декември 2012 и 2011 дълготрайни материални активи с балансова стойност съответно 18,069 и 28,677 хил. лв. са заложени като обезпечение по договори за банков кредит (виж също бел. 15).

5. Инвестиционни имоти

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Стойност към началото на годината	534	550
Продажби	(364)	-
Обезценки	(2)	(16)
Стойност към края на годината	<u>168</u>	<u>534</u>

На 04 април 2012 г. Групата извършва продажба на 2 поземлени имота в гр. Лом с обща площ от 35,586 кв.м. и балансова стойност от 331 хил. лв. Групата е продала имотите по балансовата им стойност от 331 хил. лв. и в консолидирания отчет за всеобхватния доход за годината, приключваща на 31 декември 2012 не е признат финансов резултат.

През август 2012 Групата извършва продажба на поземлен имот в гр. Лом с обща площ от 3,500 кв.м. и балансова стойност от 33 хил. лв. Групата е продала имота срещу възнаграждение от 34 хил. лв. и е признала печалба от 1 хил. лв. в консолидирания отчет за всеобхватния доход за годината, приключваща на 31 декември 2012.

Към 31 декември 2012 и 2011 Групата е направила преоценка на инвестиционните имоти до справедлива стойност, в резултат на което за годината, приключваща на 31 декември 2012 и 2011 е отчетена обезценка в размер на 2 хил. лв. и 16 хил. лв. съответно. През 2012 не са придобивани инвестиционни имоти.

Инвестиционните имоти на Групата се отдават под наем. През 2012 година не са реализирани приходи от наеми, а през 2011 година са отчетени приходи от наеми в размер на 67 хил. лв. в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

6. Нематериални активи

	<u>Права върху собственост</u>	<u>Програмни продукти</u>	<u>Общо</u>
<i>Отчетна стойност</i>			
1 ЯНУАРИ 2011	2,671	394	3,065
Придобити			
Отписани	-	(70)	(70)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	(1,180)	(16)	(1,196)
31 ДЕКЕМВРИ 2011	<u>1,491</u>	<u>308</u>	<u>1,799</u>
Придобити			
Отписани	-	13	13
Отписани при продажба на дъщерни дружества	-	(25)	(25)
31 ДЕКЕМВРИ 2012	<u>1,491</u>	<u>287</u>	<u>1,778</u>

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

6. Нематериални активи (продължение)

	Права върху собственост	Програмни продукти	Общо
<i>Натрупана амортизация</i>			
1 ЯНУАРИ 2011	920	268	1,188
Разход за амортизация	65	34	99
Отписани	-	(63)	(63)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	(150)	(6)	(156)
31 ДЕКЕМВРИ 2011	835	233	1,068
Разход за амортизация	64	27	91
Отписани	-	(25)	(25)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	-	(3)	(3)
31 ДЕКЕМВРИ 2012	899	232	1,131
<i>Балансова стойност</i>			
31 декември 2011	656	75	731
31 декември 2012	592	55	647

7. Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси представляват капитализирани разходи по енергиен проект Ломски лигнити. Проектът Ломски лигнити е свързан с получаване на концесия за добив на лигнити от Ломското лигнитно находище.

Проектът Ломски лигнити стартира през октомври 2007 със сключване на договор за търсене и проучване между Компанията-майка и Министерството на икономиката и енергетиката. Към 31 декември 2012 и 2011 активите по проучване и оценката на минерални ресурси са в размер на 1,639 хил. лв. и 1,579 хил. лв. Към тези дати Групата не е начислявала амортизация на активите, тъй като не е определена техническата изпълнимост и търговската приложимост на проекта.

Към 31 декември 2012 и 2011 Групата е прецинила, че няма индикации за обезценка на активите по проучване и оценка на минерални ресурси и не е начислила такава.

8. Инвестиции в асоциирани предприятия

Инвестицията в асоциирано предприятие към 31 декември 2012 и 2011 е както следва:

ДРУЖЕСТВО	ОТЧЕТНА СТОЙНОСТ			
	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Алфа Енемона ООД	40%	40%	4	4
ОБЩО			4	4

В настоящия консолидиран финансов отчет инвестицията в асоциирано предприятие е представена по метода на собствения капитал, отчитайки дела на печалбите и загубите на асоциираното дружество.

8. Инвестиции в асоциирани предприятия (продължение)

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Обобщената финансова информация на асоциираното предприятие към 31 декември 2012 и 2011 е както следва:

Алфа Енемона ООД

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Общо активи	349	264
Общо пасиви	(63)	(58)
Нетни активи	286	206
Дял на Групата в нетните активи на асоциираното дружество	114	82

Алфа Енемона ООД

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Общо приходи	704	526
Обща печалба за периода	259	179
Дял на Дружеството в печалбите на асоциираното дружество	104	72

9. Текущи и нетекущи предоставени заеми и вземания

Текущите и нетекущи заеми и вземания към 31 декември 2012 и 2011 са както следва:

Нетекущи заеми и вземания

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Вземания по ЕСКО договори на Групата	26,067	25,537
Вземания във връзка със секюритизация с конрагенти извън Групата	1,898	1,890
Вземания по цесия	4,695	5,181
Предоставени заеми на свързани лица		
Предоставени заеми на служители	1,086	2,060
Други активи	10	15
Дисконтиране на вземания по ЕСКО договори – нетекущи – бел. 23 и 37	(1,602)	(2,949)
ОБЩО НЕТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ И ВЗЕМАНИЯ	32,154	31,734
Обезценка на предоставени заеми на служители- бел.26.1.	(597)	(973)
ОБЩО НЕТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ И ВЗЕМАНИЯ	31,557	30,761

Текущи заеми и вземания

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Вземания по ЕСКО договори на Групата	7,525	6,497
Вземания във връзка със секюритизация с конрагенти извън Групата	1,309	1,224
Вземания по цесия	1,303	1,845
Предоставени заеми на несвързани лица	15,179	16,543
ОБЩО ТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ И ВЗЕМАНИЯ	25,316	26,109
Обезценка на предоставени заеми на несвързани лица- бел.26.1.	(3,782)	(4,953)
ОБЩО ТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ И ВЗЕМАНИЯ, НЕТНО	21,534	21,156

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

9. Текущи и нетекущи предоставени заеми и вземания (продължение)

Вземанията по ЕСКО договори на Групата представляват вземания по договори за изпълнение на инженеринг с гарантиран резултат (ЕСКО договори), при които дейността по инженеринг се извършва от Групата и е договорено разсрочено плащане. Вземанията по ЕСКО договори са представени по амортизирана стойност.

Вземания във връзка със секюритизация представляват вземания придобити по силата на договори за цесия с дружества извън Групата.

Вземанията от цесия към 31 декември 2012 и 2011 представляват настоящата стойност на цедирano вземане към местна компания.

Предоставените заеми на несвързани лица и служители са необезпечени, с лихвен процент от 6% до 10%.

Към 31 декември 2012 и 2011 нетекущи заеми и вземания в размер на 24,545 хил. лв. и 8,337 хил. лв. съответно са заложени като обезщечие заем от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) – виж бел. 15.

Движението на провизията за обезценка на вземанията е представена по-долу:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Сaldo в началото на годината	5,926	-
Призната загуба от обезценка на нетекущи заеми и вземания	-	973
Реинтегрирана загуба от обезценка на нетекущи заеми и вземания	(1,171)	-
Призната загуба от обезценка на текущи заеми и вземания	-	4,953
Реинтегрирана загуба от обезценка на текущи заеми и вземания	(376)	-
САЛДО В КРАЯ НА ГОДИНАТА	4,379	5,926

10. Репутация

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Отчетна стойност на репутация	3,413	3,413
Обезценка на репутация	(1,300)	(1,300)
БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ	2,113	2,113

Репутацията в размер на 3,413 хил. лв. е формирана при придобиване на дъщерното дружество ЕМКО АД през 2008 година. Размерът на репутацията е определен като разликата между цената на придобиване и придобития дял от нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото дружество.

Към 31 декември 2012 Групата е направила анализ на възстановимата стойност на репутацията и не е установила наличие на обезценка. За определяне на възстановимата стойност е избран методът на свободни парични потоци за инвеститорите и очакваните парични потоци, които ще генерира компанията през следващите 5 години са дисконтирани към датата на консолидирания отчет за финансово състояние със средно-претеглената цена на капитала. Поради липса на сделки в сектора на компании с подобни дейности, както и публични такива, активно търгувани на българската фондова борса, методът на справедливата стойност не е приложим за оценка на дружеството. За целите на анализа за обезценка, репутацията е определена към строителна единица, генерираща парични потоци – дъщерното дружество ЕМКО АД.

В резултат на направените анализи към 31 декември 2011 ръководството на Групата е начислило провизия за обезценка на репутацията си в размер на 1,300 хил. лв., която е отчетена като разход за обезценка на репутация през 2011 (виж също бел. 26.1).

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

11. Материални запаси

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Материали	7,120	4,262
Готова продукция	-	-
Стоки	11	21
Незавършено производство	559	391
ОБЩО	7,690	4,674

Към 31 декември 2012 Групата не е начислила обезценка на материалните запаси. Към 31 декември 2011 Групата е начислила обезценка на материалните запаси в размер на 88 хил. лв., които са отразени в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Към 31 декември 2012 материални запаси с отчетна стойност 1,956 и 3,912 хил. лв. са заложени като обезпечение по кредити (вж. също бел. 15).

12. Търговски и други вземания

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Вземания от клиенти	25,159	28,291
Авансови плащания на доставчици	14,241	9,268
Удръжки	9,148	5,979
Предоставени аванси на служители	166	225
Вземания от свързани лица	1	1
Други вземания	4,120	3,391
ОБЩО ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ	52,835	47,155
Обезценка на вземания от клиенти	(5,936)	(5,941)
ОБЩО ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ, НЕТНО	46,899	41,214

Към 31 декември 2012 и 2011 търговски и други вземания в размер на 18,069 и 30,774 хил. лв., съответно са заложени като обезпечение по договори за кредити (вж. бел. 15).

Движението на провизията за обезценка на трудно събирами вземания е представена по-долу:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Сaldo в началото на годината	5,941	860
Призната загуба от обезценка на вземанията	-	5,308
Възстановена през периода	-	(44)
Реинтегрирана загуба от обезценка	-	(183)
Отписана обезценка при продажба на дъщерни дружества	(5)	-
Сaldo в края на годината	5,936	5,941

При определяне на възстановимостта на вземанията Групата отчита промяната в кредитния риск на търговските и други вземания от датата на възникване до края на отчетния период.

Вземанията, които са просрочени по-малко от 1 година не се считат за обезценени, поради естеството на оперативния цикъл на Групата. Търговските и други вземания включват вземания, които са просрочени повече от 1 година, но ръководството счита, че те са възстановими, тъй като не е налице влошаване на кредитното състояние на клиентите.

ЕНЕМОНА АД

**ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012**
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

12. Търговски и други вземания (продължение)

Вземанията от клиенти, които са просрочени, но необезценени са както следва:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
1 - 1.5 години	1,711	2,332
1.5 – 2 години	361	386
Над 2 години	<u>4,451</u>	<u>1,621</u>
ОБЩО	<u>6,523</u>	<u>4,339</u>

Вземанията от клиенти, които са просрочени, но необезценени не са обезпечени и Групата няма законови права за нетиране на тези вземания със свои задължения към съответните контрагенти.

Възрастовият анализ на обезценените вземания от клиенти към 31 декември 2012 и 2011 е както следва:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Под 1 година	-	2,065
1 - 1.5 години	315	3,843
1.5 – 2 години	190	318
Над 2 години	<u>6,683</u>	<u>2,979</u>
ОБЩО	<u>7,188</u>	<u>9,205</u>

13. Парични средства

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Парични средства в банки	4,063	10,272
Блокирани парични средства в банки	395	577
Парични средства в брой	<u>495</u>	<u>889</u>
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В БРОЙ И В БАНКИ	<u>4,953</u>	<u>11,738</u>

Блокираните парични средства към 31 декември 2012 включват парични средства в банкова сметка, блокирани като обезпечение по издадени гаранции (виж също бел.33)

За целите на консолидирания отчет за паричните потоци блокираните парични средства не са включени в паричните средства.

14. Емитиран капитал и резерви

Емитираният капитал включва:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Обикновени акции – бел. 14.1	11,934	11,934
Привилегированi акции – бел. 14.2	1,103	1,103
ОБЩО ЕМИТИРАН КАПИТАЛ	<u>13,037</u>	<u>13,037</u>
Премии от издаване на акции – бел. 14.3	8,739	36,262
ОБЩО ЕМИТИРАН КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	<u>21,776</u>	<u>49,299</u>

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

14. Емитиран капитал и резерви (продължение)

14.1. Обикновени акции

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Брой акции	11,933,600	11,933,600
Номинал на една акция в лева	1	1
ОСНОВЕН КАПИТАЛ – ОБИКНОВЕНИ АКЦИИ	11,934	11,934

Към 31 декември 2012 и 2011 собствеността върху обикновените акции е както следва:

	Към 31.12.2012	%	Към 31.12.2011	%
Дичко Прокопиев Прокопиев	7,176,153	60.13	7,176,153	60.13
Други акционери	4,757,447	39.87	4,757,447	39.87
ОБЩО ОБИКНОВЕНИ АКЦИИ	11,933,600	100.00	11,933,600	100.00

Основният капитал по обикновени акции е напълно внесен към 31 декември 2012 и 2011. Основният капитал на Групата включва непарична вноска под формата на права върху собственост върху три комбинирани марки, чиято справедлива стойност е определена на 1,400 хил. лв. чрез независим оценителски доклад. Правата върху собственост са представени като нематериални активи (виж бел. 6 по-горе).

Енемона АД е регистрирано като публично дружество и акциите на дружеството се търгуват на Българска фондова борса.

14.2. Привилегированни акции

На 2 април 2010 Комисията за финансов надзор вписа емисията привилегированни акции на Компанията-майка за търговия на регулиран пазар. Емисията е реализирана в размер на 1,103 хил. лв., разпределена в 1,102,901 броя привилегированни акции без право на глас с гарантиран дивидент, гарантирани ликвидационен дял, конвертируеми в обикновени акции през март 2017 с номинална стойност 1 лв. всяка. Привилегированите акции носят гарантиран кумулативен дивидент от 0.992 лв. на акция през следващите 7 години.

При първоначалното признаване Компанията-майка е отчела издадените привилегированни акции като съставен финансов инструмент и е разграничило финансов пасив във връзка със задължението за изплащане на дивиденти, а остатъчната стойност е отчетена като увеличение на собствения капитал. Общата стойност на получените средства е разпределена както следва:

	При първоначално признаване	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Привилегированни акции – номинал	1,103	1,103	1,103
Премии от издаване на акции	5,425	5,425	5,425
Финансов пасив по привилегированни акции	4,412	3,223	3,747
Задължения за дивиденти от привилегированни акции	-	2,067	972
ОБЩО ПОЛУЧЕНИ ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	10,940	11,818	11,247

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

14. Емитиран капитал и резерви (продължение)

14.3. Премии от издаване на акции

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Сaldo към 1 януари	36,262	36,262
(Покриване на загуби от предходни периоди)	<u>(27,523)</u>	-
Сaldo към 31 декември	<u>8,739</u>	<u>36,262</u>

14.4. Резерви

Резервите на Групата представляват законови резерви и са формирани чрез решения на акционерите. Законовите резерви могат да се използват за покриване на натрупани загуби или за увеличение на капитала.

През 2009 Компанията-майка е издала 5,966,800 броя варанти, с емисионна стойност 0,17 лв. и обща емисионна стойност 1,014 хил. лв. Общата емисионна стойност е отчетена в резервите на Групата.

Всеки варант от емисията дава на право на притежателя си да запише една акция при бъдещо увеличение на капитала на Енемона АД срещу заплащане на емисионна стойност на новите акции, в размер на 18,50 лв., за една новоиздадена акция. Правото може да се упражни в 6-годишен срок.

15. Заеми

Заемите, получени от Групата към 31 декември 2012 и 2011 са както следва:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Заеми от финансови институции	106,414	74,190
Заеми от несвързани лица	1,805	10,557
ОБЩО	<u>108,219</u>	<u>84,747</u>

15.1 Заеми от финансови институции

Получените от Групата заеми от финансови институции към 31 декември 2012 и 2011 са както следва:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Кредитна линия – СЖ Експресбанк	(а) 17,416	17,855
Инвестиционни кредити – Банка ДСК	(б) 11,833	14,930
Кредитни линии – Уникредит Булбанк	(в) 22,332	14,501
Инвестиционни кредити – Уникредит Булбанк	(г) 5,244	6,568
Овърдрафт – Уникредит Булбанк	(д) 1,953	1,467
Овърдрафт ОББ	(е) 679	4,596
Кредитна линия – LNG банк	(ж) 10,133	454
Кредитна линия – МКБ Юнионбанк	(з) 3,607	1,000
Овърдрафт – Инвестбанк	(и) 850	1,696
Инвестиционен заем от Европейска банка за възстановяване и развитие (ЕБВР)	(к) 23,187	8,350
Кредитни линии – Юробанк И Еф Джи	(л) 2,364	
Корпоративни кредитни карти – Уникредит Булбанк	(м) 1	
Кредитни линии – Интернейшънъл Асет Банк АД	(н) 6,815	
Инвестиционни кредити – „Фонд енергийна ефективност“	(о) 38	
Инвестиционни кредити – СИБАНК	-	12
Овърдрафт – Първа Инвестиционна Банка	(п) -	1,997
Овърдрафт – АлианцБанк България	(р) 726	
ОБЩО ЗАЕМИ ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ	<u>106,414</u>	<u>74,190</u>

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. Заеми (продължение)

15.1 Заеми от финансови институции(продължение)

Основните параметри по получените заеми от финансови институции са следните:

(а) През май 2010 е отпусната револвирраща кредитна линия от СосиетeЖенералЕкспресбанк в размер на 15,325 хил. евро за финансиране на проект за окабеляване и инсталациране на контролно-измервателни прибори и автоматика в 3-ти и 4-ти блокове на АЕЦ – Моховце, Словашка Република. Кредитът е обезначен със залог върху вземанията по договора за изпълнение, залог на материали и оборудване. Към 31 декември 2012 са усвоени средства в размер на 13,691 хил. лв.

През юли 2011 е подписана кредитна линия от СосиетeЖенералЕкспресбанк с общ лимит от 5 млн. евро. Към 31 декември 2012 са усвоени средства в размер на 3,725 хил. лв.

(б) Кредитът от Банка ДСК е отпуснат за финансиране на проекти на Групата по енергийна ефективност. Лимитът по кредита е 7,750 хил. евро като към 31 декември 2012 Групата е усвоила 11,833 хил. лв. Като обезпечение по кредита от Банка ДСК Енемона АД е издала запис на заповед, залог на бъдещи вземания от клиенти по финансираните проекти, застраховка финансов риск. Договорът за кредит е с падеж през ноември 2014.

(в) Към 31 декември 2012 Групата е усвоила 16,786 хил. лв. по две смесени кредитни линии, договорени с Уникредит Булбанк АД. Лимитът по кредитните линии е общо в размер на 9,750 хил. евро. Като обезпечение по кредитите от Уникредит Булбанк АД, Дружеството е учредило ипотека върху земя и сгради и залог на настоящи и бъдещи вземания от клиенти.

Към 31 декември 2012 Групата е усвоила 5,546 хил. лв. по следните кредитни линии от смесен тип от УниКредит Булбанк АД за финансиране на конкретни договори, които са обезпечени с бъдещи и настоящи вземания от възложителите по тези договор. Основните параметри на кредитните линии са както следва:

- Общ размер от 297 хил. евро от които 250 хил.евро – за оборотни средства. Усвоената сума към 31 декември 2012 е 482 хил. лева.
- Общ размер от 600 хил.евро, от които 500 хил.евро– за оборотни средства. Усвоената сума към 31 декември 2012 е 784 хил. лева.
- Общ размер от 2,910 хил.лева, от които 2,500 хил.лева – за оборотни средства. Усвоената сума към 31 декември 2012 е 2,500 хил. лева.
- Общ размер от 2,100 хил.лева, от които 2,000 хил.лева – за оборотни средства. Усвоената сума към 31 декември 2012 е 1,779 хил. лева

(г) Инвестиционният кредит от Уникредит Булбанк е отпуснат е за финансиране изграждането и пускането в експлоатация на виртуален газопровод с падеж октомври 2016, като към 31 декември 2012 е в размер на 2,480 хил. лв. Кредитът е обезначен с ипотека върху земя и изградените върху нея станции за компресиране и декомпресиране на природен газ, залог на оборудване, залог върху настоящи и бъдещи вземания по проекта, залог върху парични средства.Инвестиционният кредит от Уникредит Булбанк е отпуснат с цел закупуване на офис сградата на Дружеството в гр. София. Усвоената сума към 31 декември 2012 е в размер на 2,764 хил. лв. Кредитът е обезначен с ипотека върху сградата и прилежащата и земя.

(д) Овърдрафт заемът от Уникредит Булбанк е с лимит 1,000 хил.евро. Заемът е отпуснат за оборотни средства и е обезпечени със залог на бъдещи, вземания, парични средства и производствено оборудване. Към 31 декември 2012 са усвоени средства в размер на 1,953 хил. лв.

(е) Овърдрафтът от ОББ е с лимит 1,450 хил. евро за оборотни средства и банкови гаранции, като към 31 декември 2012 Групата е усвоила 683 хил. лв. Като обезпечение по овърдрафта Групата е учредила ипотеки върху сгради и апартаменти собственост на Енемона АД.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. Заеми (продължение)

15.1 Заеми от финансова институция (продължение)

(ж) Групата е получила кредитен лимит от ING Bank N.V. – клон София със следните параметри: кредитен лимит с размер 17,800 хил. лв., от който към 31 декември 2012 са усвоени 10,133 хил. лв. под формата на кредитна линии и овърдрафт, обезпечаващи нуждите от оборотни средства за изпълнение на конкретни договори. Като обезпечение е учреден залог върху настоящи и бъдещи вземания от клиенти, ипотека върху имот, собственост на Групата и е издадена запис на заповед в полза на банката.

(з) Групата е получила четири кредитни линии от Юнионбанк. Първата кредитна линия е на стойност от 300 хил. лв. и е с падеж 6 октомври 2011, същата е погасена към 31 декември 2011. Втората кредитна линия е на стойност 500 хил. лв. с падеж 31 януари 2012 и е напълно погасена към 31 декември 2012. Третата кредитна линия е на стойност от 500 хил. лв. и е с падеж 3 януари 2012. Към 31 декември 2012 кредитната линия е напълно погасена.

На 28 март 2012 се подписва договор за получаване на нова кредитна линия от смесен тип за финансиране на конкретен договор. Общият размер е 4,800 хил.евро, от които 2,500 хил.евро – за оборотни средства. Усвоената сума към 31 декември 2012 е 3,607 хил.лева. Кредитните задължения са обезпечени със залог на вземания по конкретния договор.

(и) Групата е подписала договор за кредит с Инвестбанк за 2,000 хил. лв. Крайният срок за погасяване на кредита е 26 юни 2013. Към 31 декември 2012 са усвоени 850 хил. лв. Кредитът е обезначен със залог на вземания по договор с Възложител.

(к) По силата на склучен договор за заем от 21 декември 2007 с Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) на обща стойност 7 млн. евро през 2010, 2009 и 2008 Групата получава средства съответно в размер на 1,665 хил.евро (2010г.) и 2,335 хил. евро (2009г.) по втори транш и 3,000 хил. евро по първи транш (2008г.), за финансиране на завършени проекти за енергийна ефективност с гарантиран резултат (ЕСКО договори). През 2012 приложимият годишен лихвен процент по заема е както следва: за първия транш – 6.45%, за втория транш – 6.5%. През 2012 г. са извършени лихвени плащания по договора в размер на 478 хил. лв. (2011: 642 хил. лв.). Главницата по заема се изплаща на равни тримесечни вноски (23 вноски за първи транш и 21 вноски за втори транш). Крайната дата за изплащане на заема е 4 март 2015. През 2012 г. е изплатена част от главницата в размер на 1,312 хил. евро (2011: 1,312 хил.евро).

На 02 март 2012 Групата подписва нов договор за заем с ЕБВР на обща стойност 10 млн. евро. Според условията на договора, срокът за усвояване на средствата по заема е 3 март 2013, първото усвояване е в размер не по-малко от 1,000 хил. евро. Годищният лихвен процент по заема е фиксиран на 6.50%. Главницата по заема ще се изплаща на 25 вноски, първата от които е 1,111 хил. евро, платима през месец март 2013, а останалите 24 са равни тримесечни вноски по 370 хил. евро. Крайната дата за изплащане на заема е 4 март 2019. Заемът се обезпечава със залог на вземанията, секюритизацията на които се финансира със средства от заема. Енемона АД, е гарант по договора за заем с ЕБВР. През 2012 г. са извършени лихвени плащания по договора в размер на 597 хил. лв. и плащания за такса управление по кредита в размер на 196 хил. лв. Заемът е обезначен със залог на парични средства по банкови сметки и вземания с балансова стойност 18,271 хил.лв. и 8,337 хил. лв. съответно към 31 декември 2012 и 31 декември 2011.

Към 31 декември 2012 усвоените средства по новия договор за заем са в размер на 17,491 хил.лв.

(л) Групата е получила от Юробанк И Еф Джи АД кредитна линия за оборотни средства с общ лимит от 1,500 хил.евро. Усвоената сума към 31 декември 2012 е 2,364 хил.лева. Кредитното задължение е обезпечено със залог на вземания и стоки.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. Заеми (продължение)

15.1 Заеми от финансова институции (продължение)

(м) Групата е подписала договор с УниКредит Булбанк АД за издаване на корпоративни кредитни карти с лимит в размер на 100 хил. лв. Към 31 декември 2012 са усвоени 1 хил. лв.

(н) Групата е подписала договори за три кредитни линии от Интернешънъл Асет Банк АД, които са за финансиране на оборотни нужди за дейността и нуждите за изпълнение на конкретен договор. Общият размер на трите линии е 3,515 хил.евро, а усвоената сума към 31 декември 2012 е 6,815 хил.лева. Кредитните задължения са обезпечени със залог на вземания по договори и фактури.

(о) Групата е получила инвестиционни кредити от Фонд за енергийна ефективност за финансиране на проекти на Групата по енергийна ефективност. Към 31 декември 2011 усвоената сума е 38 хил. лв. като обезпечение е склучена застраховка финансов риск и е издадена запис на заповед в полза на банката. Към 31 декември 2012 кредитите са напълно изплатени.

(п) Групата е получила към 2 юни 2011 овърдрафт по разплащателна сметка със ПИБ- клон Враца 2,000 хил. лв.със срок на погасяване 30 април 2012. Към 31 декември 2012 овърдрафтът е напълно погасен.

(р) Групата е подписала договор за кредит с АлианцБанк България за 300 хил. лв. Крайният срок за погасяване на кредита е 24 септември 2012. Към 31 декември 2012 кредитът е напълно погасен.

Лихвените проценти по банкови заеми са плаващи, на базата на EURIBOR и SOFIBOR с надбавка.

Във връзка с издаване на банкови гаранции, Групата е сключила кредитно споразумение с БНП Парис – клон София в размер на 1,000 хил. евро. като обезпечение са учредени залози върху настоящи и бъдещи вземания от клиент с максимален размер от 2,000 хил. евро, залог на стоки и материали в оборот с неснижаем остатък от 1,000 хил. евро., залог на стоки и материали в оборот с неснижаем остатък от 1,000 евро и е подписана запис на заповед в полза на банката. Към 31 декември 2012 и 31 декември 2011 Групата няма задължения по заеми във връзка с кредитното споразумение.

Групата е сключила кредитно споразумение за издаване на банкови гаранции с Първа Инвестиционна Банк АД в размер на 1,500 хил. евро. като обезпечение са учредени залози върху настоящи и бъдещи вземания от клиенти, за които са издадени банкови гаранции. Към 31 декември 2012 и 31 декември 2011 Групата няма задължения по заеми във връзка с кредитното споразумение

15.2 Изисквания на заемите от финансова институции

Съгласно условията на засмите, Групата следва да отговаря на редица оперативни и финансови изисквания.

Към 31 декември 2012 Групата е нарушила финансово изискване на банков заем от ЕБВР. Съгласно клаузите на договора, нарушението на изискване по заема може да доведе до промяна на заема като изискуем при поискване от кредитора или до еднократна предсрочна изискуемост на цялото задължение, като тази възможност е предвидена да бъде изразена от ЕБВР писмено. Към датата на издаване на настоящия консолидиран финансов отчет няма писмено или друго становище от ЕБВР относно последиците от неспазването на това изискване.

Заемът е представен като текущо задължение към 31 декември 2012.

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. Заеми (продължение)

15.2 Изисквания на заемите от финансови институции (продължение)

Към 31 декември 2011 Групата е спазила всички изисквания на банков заем от ЕБВР с отчетна стойност 8,350 хил. лв.

Коефициент на просрочени вземания

Съгласно условията по договора с ЕБВР, Групата трябва да спазва максималното съотношение на просрочените вземания по ЕСКО договори за повече от 60 дни към общата сума на вземанията финансираны със средства от този заем да не превишава 5%. При просрочване на една или повече месечни вноски, като просрочено е оповестено цялото вземане от съответния дължник. Към 31 декември 2012 съотношение е 12.11%, което представлява нарушение на изискването по договорите. Към 31 декември 2011 няма просрочия по ЕСКО договори.

Групата е склучила договори за поръчителство за част от своите вземания с балансова стойност към 31 декември 2012 и 2011 съответно 3,558 и 4,618 хил. лв. Съгласно тези договори контрагентът се конституира като солидарен дължник със съответния клиент за част от неговите задължения.

Коефициент на парични потоци за обслужване на дълга

Съгласно условията на договора с ЕБВР, Групата следва да поддържа съотношение на парични потоци на разположение за обслужване на задължения към сумата на следващото дължимо плащане на главници и лихви по заема от минимум 1.1. Към 31 декември 2012 този коефициент е 0.86, което представлява нарушение на изискването по договорите за заеми. Към 31 декември 2011 този коефициент е 1.88.

15.3 Заеми от несвързани лица

Заемите от несвързани лица към 31 декември 2012 включват необезпечени заеми от Енемона Старт АД, Изолко ООД, СИП ООД и други в размер съответно на 180 хил. лв., 956 хил. лв., 479 хил. лв. и 190 хил. лв. Заемите са с лихвени проценти между 8% и 9% и падеж през 2013 като срокът за издължаване може да бъде продължен.

Заемите от несвързани лица към 31 декември 2011 включват необезпечени заеми от Енергомонтаж АЕК АД, Енемона Старт АД, Енида Инженеринг АД, Изолко ООД и други в размер съответно на 688 хил. лв., 879 хил. лв., 849 хил. лв., 8,050 хил. лв. и 91 хил. лв. Заемите са с лихвени проценти между 8% и 9% и падеж през 2012 като срокът за издължаване може да бъде продължен.

15.4 Срок за издължаване на заемите

Получените заеми от Групата по договорен срок на издължаване са както следва:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
До една година	102,054	71,114
Над една година	6,165	13,633
ОБЩО ЗАЕМИ	108,219	84,747

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

16. Финансов лизинг

Част от дълготрайните материални активи са наети по договор за финансов лизинг. Средният срок на договорите е три години. Средният ефективен лихвен процент по договорите за финансов лизинг е 7 %. Справедливата стойност на лизинговите задължения на Дружеството е близка до отчетната им стойност.

	Минимални лизингови плащания		Настояща стойност на минималните лизингови плащания	
	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Задължения по финансов лизинг с падеж:				
До 1 година	589	1,111	562	1,011
Между 2 и 5 години	282	1,455	275	1,400
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	871	2,566	837	2,411
Намалени с: бъдещи финансови такси	(34)	(155)	-	-
НАСТОЯЩА СТОЙНОСТ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА	837	2,411	837	2,411

Балансовата стойност на активите (машини, съоръжения и оборудване), придобити чрез финансов лизинг към 31 декември 2012 и 2011 е съответно 2,391 хил. лв. и 4,871хил. лв.

17. Дългосрочни доходи на персонала

Съгласно изискванията на Кодекса на труда, при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в двукратен размер на брутното месечно трудово възнаграждение. В случай, че работникът или служителят е работил в Групата през последните 10 години, размерът на обезщетението възлиза на 6 брутни месечни заплати. Към 31 декември 2012 и 2011 Групата е начислила съответно 81 хил.лв. и 108хил. лв. провизии по дългосрочни доходи на персонала, като за определянето на размера на провизията е използван лицензиран акционер.

Основните предположения, които са използвани от лицензирания акционер при определянето на настоящата стойност на задълженията се основават на следните допускания:

- Демографски допускания
- Таблица за смъртност
- Таблица за инвалидизиране
- Вероятност за оттегляне
- Финансови допускания
- Ръст на заплатите
- Процент на дисконтиране – поради дългосрочния характер на задължението е приложена 6 % годишна норма на дисконтиране

18. Търговски и други задължения

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Задължения към доставчици	12,110	28,871
Задължения за дивиденти от привилегированни акции	2,067	972
Задължения към персонала	1,775	945
Задължения към осигурителни организации	1,312	356
Задължения по ДДС	416	1,182
Други задължения	2,888	3,297
ОБЩО	20,568	35,623

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

19. Провизии

Привизите представляват начисления за неизползвани отпуски обезщетения за неползвани отпуски в размер на 622 хил. лв. и 378 хил. лв. съответно към 31 декември 2012 и 2011.

20. Приходи от продажби

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Приходи от строителни договори	71,534	80,206
Приходи от продажба на електроенергия	58,685	87,781
Приходи от продажби на компресиран природен газ	4,068	2,949
Приходи от услуги	387	328
Други приходи	7	4
ОБЩО ПРИХОДИ	134,681	171,268

Информация за строителните договори, по които се работи към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние е представена по-долу:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Възникнали разходи по договора и признати печалби (намалени с признати загуби) до момента	192,085	218,133
Минус: Междинни плащания	(167,682)	(201,184)
	24,403	16,949
Брутните суми, представени в отчета за финансовото състояние се състоят от:		
Брутна сума, дължима от клиенти по строителни договори	30,146	22,090
Брутна сума, дължима на клиенти по строителни договори	(5,743)	(5,141)
	24,403	16,949

Удръжките, държани от клиенти във връзка със строителни договори, са в размер на 9,148 хил. лв. и 5,979хил. лв.(виж бел. 11) съответно към 31 декември 2012 и 2011. Авансите, получени от клиенти във връзка със строителни договори са в размер на 16,952 и 16,400хил. лв. съответно към 31декември 2012 и 2011.

Към 31 декември 2012 Групата е направила преглед за обективни доказателства за обезценка на брутна сума, дължима от клиенти по строителни договори, за да се увери, че балансовата стойност на актива не надвишава настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци.

През 2012 и 2011Групата е обезценила брутна сума дължима от клиенти по строителни договори съответно в размер на 0 и 1,301 хил. лв. (виж бел. 26.1).

21. Финансови приходи

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Приходи от лихви	5,708	3,827
Приходи от дивиденти	71	126
Приходи от валутни операции	17	27
Други финансови приходи	-	-
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	5,796	3,980

ЕНЕМОНА АД

**ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012**
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

21. Финансови приходи (продължение)

За годината, приключваща на 31 декември 2011, Групата рекласифицира 349 хил. лв. приходи от неустойки от Финансови приходи в Други печалби, нетно.

22. Използвани материали и консумативи и отчетна стойност на продадени стоки

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Отчетна стойност на продадени стоки	60,043	85,408
Разходи за материали:		
Материали за строителна дейност	15,585	34,438
Разходи за инструменти	262	343
Консумирана електроенергия	248	205
Горива	332	212
Резервни части	25	15
Офис консумативи	143	73
Други	-	37
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	16,595	35,323

Отчетната стойност на продадените стоки съответно в размер на 60,043 и 85,408 хил. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2012 и 2011 представлява себестойност на продадена електроенергия и природен газ от Групата на трети лица.

23. Разходи за услуги

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
По договори с подизпълнители и други	9,610	12,122
Услуги с механизация	808	928
Транспорт	1,594	945
Правни, консултантски и счетоводни услуги	1,797	2,460
Застраховки	1,090	1,357
Реклама	14	72
Телекомуникационни услуги	225	174
Наеми	2,144	466
Такси, ипотеки, гаранции	1713	1,444
Проектиране	297	349
Банкови такси	144	388
Отопление	41	94
Работни разрешения и тръжни книжа	176	14
Пусково наладъчни работи и контрол	796	407
Разходи за поддръжка на офис	138	132
Охрана	107	138
Преводачески услуги	79	118
Куриерски услуги	72	40
Други услуги	264	835
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ	21,109	22,483

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

24. Разходи за персонала

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Възнаграждения	25,434	21,706
Социални и здравни осигуровки	3,357	3,397
Разходи за храна	782	671
Разходи за обезщетения и компенсируем отпуск	657	958
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	30,230	26,732

За годината, приключваща на 31 декември 2011, Групата рекласифицира 671 хил. лв. разходи за храна от Други разходи в Разходи за персонала.

25. Други разходи

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Командировъчни	2,629	2,369
Съхранение на оборудване	420	-
Разходи за еднократни данъци и такси	551	458
Брак на дълготрайни активи	273	57
Други	451	579
ОБЩО ДРУГИ РАЗХОДИ	4,324	3,463

26. Други печалби/(загуби), нетно

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Постъпления от продажби на дълготрайни активи	867	620
Балансова стойност на продадени и отписани дълготрайни активи	(802)	(495)
Печалба от продажби на дълготрайни активи	65	125
Постъпления от продажби на материали	100	1,228
Балансова стойност на продадени материали	(76)	(1,077)
Печалба от продажби на материали	24	151
Приходи от наем	402	413
Приходи от финансиране	106	111
Приходи от реинтегрирана провизия от обезценки на заеми	1,589	-
Приходи от консултантски услуги	32	67
Обезценка и отписване на активи – бел. 26.1.	-	(14,030)
Загуба от дисконтиране на вземания по ЕСКО договори – бел. 9	(1,831)	(2,949)
Загуба от продажба на вземания	(862)	(1,391)
Други загуби от приблизителни оценки	(170)	-
Печалби/(загуби) от неустойки, нетно	588	349
Други	349	500
ОБЩО ДРУГИ ПЕЧАЛБИ, НЕТНО	292	(16,654)

За годината, приключваща на 31 декември 2011, Групата рекласифицира 349 хил. лв. приходи от неустойки от Финансови приходи в Други печалби/(загуби), нетно.

**ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012**
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

26. Други печалби/(загуби), нетно (продължение)

26.1 Обезценка и отписване на активи

Спазвайки изискванията на МСС 39, Групата е разработила количествени и качествени показатели за оценка на рисковете, свързани с експозициите си към клиенти и определяне размера на обезценките за счетоводни цели на индивидуална база.

Количествените и качествени показатели за оценка на рисковете включват просрочени плащания, кредитен рейтинг, влошаване на пазарните позиции на клиента и промяна на правната среда, в която Групата оперира.

Всяка експозиция се оценява самостоятелно и ако бъдат идентифицирани рисковете, описани по-горе, се начисляват разходи за обезценка. Определяне на разходите за обезценка включва и очакваните парични потоци, при отчитане на конкретните обстоятелства.

Към 31 декември 2012 Групата е направила анализ на общите приходи и разходи по строителни договори, които не са завършени към края на отчетния период и е признало загуби от обезценки по тези договори в консолидирания отчет за всеобхватния доход в случаите когато очакваната печалба по договора е по-ниска от печалбата, която е призната в предходни отчетни периоди.

Към 31 декември 2012 Групата е направила преглед за обезценка на текущите и нетекущи предоставени заеми и вземания и е признало загуба от обезценка за сумата, с която балансовата стойност на тези активи надвишава тяхната възстановима стойност. Възстановимата стойност е определена като по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба на вземанията, и стойността на активите в употреба.

		Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Обезценка на брутна сума по строителни договори – бел. 20	(а)	-	(1,301)
Обезценка на вземания – бел. 12	(в)	-	(5,308)
Обезценка на текущи предоставени заеми и вземания – бел. 9	(в)	-	(4,953)
Обезценка на положителна репутация	(б)	-	(1,300)
Обезценка на нетекущи предоставени заеми и вземания – бел. 9	(в)	-	(973)
Обезценки на материали – бел. 11		-	(88)
Обезценка на машини, съоръжения и оборудване – бел. 4		-	(179)
Обезценка на инвестиционни имоти		-	(16)
Обезценка на инвестиции		-	(2)
Приходи от реализирани обезценени материали – бел. 11		-	47
Приходи от реализирани обезценени вземания – бел. 12		-	43
		<hr/>	<hr/>
		(14,030)	

(а) Обезценката на брутна сума по строителни договори представлява предимно обезценка на вземания по строителни договори свързани с изграждането на съоръжения за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници.

(б) През 2012 година Групата извърши анализ за обезценка на положителната репутация, призната при придобиване на инвестицията в ЕМКО АД. При анализа са взети предвид очакваните парични потоци на дъщерното дружество за следващите пет години. В резултат на направените анализи ръководството на Групата прецени, че няма обективни индикатори за обезценка, поради което не е начислила допълнителна провизия за обезценка на репутацията, а за 2011 Групата е начислила провизия за обезценка на репутацията в размер на 1,300 хил. лв.

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

26. Други печалби, нетно(продължение)

26.1 Обезценка и отписване на активи (продължение)

(в) В резултат на глобалната финансова и икономическа криза нараства несигурността относно способността на контрагентите да изплащат задълженията си към Групата в съответствие с договорените условия. Това принуди ръководството на Групата да промени приблизителните си счетоводни преценки при изчисляване размера на разходите за обезценка на търговски и други вземания, предоставени заеми и аванси. Част от промените включват получаване на доклад за кредитния рейтинг на контрагентите отrenomирана рейтингова агенция, анализ на финансовото състояние на контрагента и други. В резултат на промените в приблизителните счетоводни оценки през 2011 Групата начисли допълнителни разходи за обезценки, както е оповестено в таблицата по-горе. Въпреки това ръководството продължава да полага всички необходими усилия по събиране на тези вземания и вярва, че съществена част от тях ще бъде събрана.

(г) В миналото Групата е имала политика да предоставя необезпечени лихвени заеми на свои служители свързани с необходимостта от преместване на тези служители от едно населено място на друго, поради изместване на основния бизнес между София, Козлодуй и Гълъбово. От 2010 година тази практика е минимизирана. Към края на 2011, поради преструктурiranе на Групата и централизация на инженерно-технически ръководители и административно-управленски персонал в София, част от предоставените заеми са удължени при запазване на другите условия. Удължаването доведе до необходимостта от допълнителна начисляване на провизия за обезценка на тези заеми.

27. Финансови разходи

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Разходи за лихви по заеми	4,640	4,772
Финансови разходи по строителни договори	1,533	1,207
Разходи по финансов пасив по привилегирована акции	570	639
Загуба от курсови разлики	60	74
Други финансови разходи	426	301
ОБЩО ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	7,229	6,993

28. Преустановени дейности

На 19 октомври 2012 Компанията-майка подписва договор за продажба на 2,050,500 броя обикновени поименни акции, представляващи 91,13% от капитала на Енемона Гълъбово АД. Продажната цена е 2,900 хил. лв. Резултатите от дейността на Енемона Гълъбово за 2011 са прекласифицирани в преустановени дейности съгласно изискванията на МСФО 5.

На 31 март 2011 Компанията-майка подписва със София Франс Ауто АД договор за продажба на 10,497,999 обикновени поименни акции, представляващи 99.98% от капитала на дъщерното дружество АгроИнвест Инженеринг АД. Определената продажна цена е в размер на 18,421,758 лв. Сделката включва и пакет от 49.96% от акциите на „Ломско пиво“ АД.

На 28 юни 2011 Компанията-майка подписва договори за продажба на 90% от капитала на Нео АгроТех АД за 45 хил. лв. и 80% от капитала на Солар Енерджи ООД за 4 хил. лв.

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

28. Преустановени дейности (продължение)

Резултатите от преустановените дейности за периодите, приключващи на 31 декември 2012 и 2011, са както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Приходи от продажби	6,398	6,795
Финансови приходи	2	7
Изменение на запасите от готова продукция и незавършено производство	-	275
Разходи	<u>(6,493)</u>	<u>(10,200)</u>
Загуба преди данъци	(93)	(3,123)
Разход за данък	-	-
Печалба / (загуба) от продажбата на инвестиции	374	(4,561)
(Загуба)/ печалбаслед данъци от преустановена дейност	<u>281</u>	<u>(7,684)</u>

Паричните потоци от преустановените дейности са представени както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Парични потоци от основна дейност	(1,867)	1,041
Парични потоци за инвестиционна дейност	(1)	(171)
Парични потоци зафинансова дейност	1,792	(1,024)
Нетно (намаление) в паричните средства и парични еквиваленти	<u>(76)</u>	<u>(154)</u>

Печалбата/(загубата) от продажба на инвестиции е както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Възнаграждение за продажба на инвестиции	2,900	18,470
Разходи, свързани с продажбата на инвестиции	-	(180)
Нетна стойност на продадените активи	(2,809)	(26,861)
Неконтролиращи участия	283	4,010
Печалба/ (загуба) от продажба на инвестиции	<u>374</u>	<u>(4,561)</u>

Печалбата/(загубата) от продажбата на инвестиции е представена в печалба/(загуба) от преустановена дейност в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Нетните парични потоци от продажби на инвестиции в дъщерни дружества отразени в консолидирания отчет за паричните потоци са както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Постъпления на парични средства от продажба на дъщерни дружества	-	10,471
Намалени с: Продадени парични средства и парични еквиваленти	<u>(26)</u>	<u>(133)</u>
Нетни парични потоци от продажба на инвестиции в дъщерни дружества	<u>(26)</u>	<u>10,338</u>

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

29. Данъци

Отсрочените данъци са следните:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Отсрочени данъчни активи		
Обезценка на вземания	3,260	3,483
Обезценка на инвестиции	241	245
Данъчна загуба, подлежаща на приспаддане	117	
Провизии	74	137
Други	2	
Дълготрайни активи	<u>(1,094)</u>	<u>(1,198)</u>
	<u>2,600</u>	<u>2,667</u>
ОБЩО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ	<u>2,600</u>	<u>2,667</u>
ОБЩО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ ПАСИВИ	<u>(69)</u>	<u>(69)</u>
ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ, НЕТНО	<u>2,531</u>	<u>2,598</u>

Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2012 и 2011 са изчислени като е използвана данъчна ставка в размер на 10%, определена съгласно изменението на Закона за корпоративното подоходно облагане и приложима за периодите на реализиране на временните разлики.

Към 31 декември 2012 е отписан 92 хил. лв. данъчен актив от преустановени дейности и към 31 декември 2011 - 944 хил. лв. от отсрочения данъчен пасив се отнася до преустановени дейности.

Разходите за данък върху печалбата за годината, приключваща на 31 декември 2012 и 2011 са както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Текущ разход за данък печалба	(155)	(622)
Отсрочен данък във връзка с възникване и обратно проявление на временни разлики	25	1,347
ОБЩО ИКОНОМИЯОТ/(РАЗХОДИ ЗА) ДАНЪЦИ	<u>(130)</u>	<u>725</u>

Изчисленията за ефективния данъчен процент са представени в следната таблица:

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Загубапреди данъчно облагане	(981)	(23,817)
Приложима данъчна ставка	10%	10%
Данък по приложима данъчна ставка	(98)	(2,382)
Данъчен ефект от неподлежащите на приспаддане и на облагане позиции	116	1,440
Ефект от различни данъчни ставки в други данъчни юрисдикции	112	217
(ИКОНОМИЯОТ) / РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	<u>130</u>	<u>(725)</u>
ЕФЕКТИВНА ДАНЪЧНА СТАВКА	<u>13%</u>	<u>(3%)</u>

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. Доход на / (загуба от) акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на Компанията-майка, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Продължаващи и преустановени дейности		
Дял от нетната загуба от продължаващи и преустановени дейности		
за акционерите на Компанията-майка в лева	(766,000)	(30,346,000)
Среднопретеглен брой на обикновени акции	<u>11,933,600</u>	<u>11,933,600</u>
Загуба от акция (в лева) – основни и с намалена стойност	<u>(0.06)</u>	<u>(2.54)</u>
	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Продължаващи дейности		
Дял от нетната загуба от продължаващи и преустановени дейности		
за акционерите на Компанията-майка в лева	(766,000)	(30,346,000)
Загуба/(печалба) от преустановени дейности в лева	<u>(281,000)</u>	<u>7,684,000</u>
Дял от нетната загуба от продължаващи дейности за акционерите на Компанията-майка в лева	<u>(1,047,000)</u>	<u>(22,662,000)</u>
Среднопретеглен брой на обикновени акции	<u>11,933,600</u>	<u>11,933,600</u>
(Загуба от) акция (в лева) – основни и с намалена стойност	<u>(0.09)</u>	<u>(1.90)</u>

Доходите на акция с намалена стойност са равни на основните доходи на акция, поради факта, че не съществуват обикновени акции с намалена стойност.

Както е оповестено в бел. 15 към 31 декември 2012 и 2011 Компанията-майка има издадени варанти и привилегирована акции, които през 2012 и 2011 не влияят върху дохода на акция с намалена стойност, тъй като тяхното конвертиране в обикновени акции не би намалило дохода на акция.

31. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата, с които има реализирани сделки през 2012 и 2011 са както следва:

СВЪРЗАНО ЛИЦЕ	ОПИСАНИЕ НА ВИДА НА ВЗАИМООТНОШЕНИЕТО
„Алфа Енемона“ ООД	Асоциирано дружество
„Глобал Кепитъл“ ООД	Дружество под общ контрол
„Джи ОЙЛ Експерт“ ЕООД	Дружество под общ контрол
„Еко Инвест Холдинг“ АД	Дружество под общ контрол
„Ресурс Инженеринг“ ЕООД	Дружество под общ контрол
„Софтгео-Линт 2006“ ООД	Дружество под общ контрол
„Свиленград-газ АД	Асоциирано дружество към 31 декември 2009

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

31. Сделки със свързани лица (продължение)

Таблицата по-долу представя получените приходи от свързани лица:

	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
“Алфа Енемона” ООД	72	152
„Еко Инвест Холдинг” АД	1	-
„Джи ОЙЛ Експерт” ЕООД	3	3
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА	76	155

Приходите от свързани лица представляват предимно приходи от дивиденти.

През 2012 и 2011 година Групата няма извършените разходи по сделки със свързани лица.

Таблицата по-долу представя салдата на вземанията от свързани лица към 31 декември 2012 и 2011:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
„Джи ОЙЛ Експерт” ЕООД	1	1
ОБЩО	1	1

Вземанията от свързани лица се състоят от търговски вземания (бел. 12).

Таблицата по-долу представя салдата на задълженията към свързани лица към 31 декември 2012 и 2011:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Алфа Енемона” ООД	7	7
ОБЩО	7	7

Задълженията към свързани лица се състоят от брутна сума, дължима на клиенти по строителни договори.

През 2012 и 2011 на служители от управленския персонал са изплатени възнаграждения в размер на 1,286 хил. лв. и 2,548 хил. лв.

32. Финансови инструменти и управление на финансовия рисков капитал

32.1 Категории финансови инструменти

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Финансови активи		
Заеми и вземания	130,136	109,379
Парични средства	4,953	11,738
Финансови пасиви		
Финансови пасиви по амортизирана стойност	132,083	125,680

Заемите и вземанията включват предоставени заеми от Групата, в това число търговски и други вземания и брутни суми дължими от клиенти по строителни договори.

Във финансовите пасиви по амортизирана стойност са включени получени заеми от Групата, задължения по лизинг, както и търговски и други задължения и задълженията за дивиденти по привилегированни акции.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. Финансови инструменти и управление на финансовия рисък и капитала (продължение)

32.2 Справедлива стойност на финансови инструменти, отчитани по амортизирана стойност

МСФО 7 „Финансови инструменти: Оповестяване“ изиска пояснителните приложения към финансовия отчет да съдържат информация за определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, които не са представени по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние.

В следната таблица е представена информация за балансовата стойност и справедливата стойност на финансови активи и пасиви:

	Балансова стойност		Справедлива стойност	
	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Финансови активи				
Заеми и вземания	130,136	109,379	130,136	106,016
Парични средства и парични еквиваленти	4,953	11,738	4,953	11,738
Финансови пасиви				
Финансови пасиви по амортизирана стойност	132,083	125,680	132,083	125,680

Проценката на ръководството е, че справедливата стойност на финансовите инструменти се приближава до балансовата им стойност.

32.3 Определяне на справедлива стойност на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност

МСФО 7 изиска оповестяване на техниките за определяне на справедливата стойност на финансови инструменти, които след първоначалното им признаване се отчитат по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние. Стандартът въвежда йерархия на техниките за оценка на справедливите стойности, определена според степента на наблюдаемост на данните използвани за оценка на справедливата стойност. Наблюдаемите данни отразяват пазарните предположения на Групата. Двата вида данни определят следните три нива в йерархията на справедливите стойности:

Ниво 1 – Оценка на справедлива стойност, базирана директно на ценови котировки на активен пазар за идентични активи или пасиви.

Ниво 2 – Оценка на справедлива стойност, базирана на наблюдаеми данни, различни от тези в ниво 1, но основани директно или индиректно на тях и съотносими към актива или пасива.

Ниво 3 – Оценка на справедлива стойност посредством оценъчни техники, включващи данни за актива или пасива, които не са основани на налична пазарна информация (ненаблюдаеми данни).

При невъзможност да се определи справедлива стойност чрез техники за оценяване, базирани на информация, която всички пазарни участници биха взели предвид при оценяване на финансния инструмент, за справедлива цена се ползва цената по сделката за придобиване на финансния актив.

Към 31 декември Ръководството е преценило, че справедливата стойност на финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност на Ниво 3, е nulla.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. Финансови инструменти и управление на финансовия рисък и капитала (продължение)

32.4 Управление на риска свързан с финансови инструменти

Кредитен риск

Групата е изложена на кредитен рисък, в случай, че клиентите не изплатят своите задължения.

Състоянието на разчетите с основните контрагенти на Групата е както следва:

Наименование	Тип	Bалансова стойност на вземането към	Bалансова стойност на вземането към
		31.12.2012	31.12.2011
Контрагент 1	в чужбина	18,525	9,234
Контрагент 2	в страната	6,619	15,106
Контрагент 3	в страната	4,578	7,426
Контрагент 4	в страната	2,149	885
Контрагент 5	в страната	1,992	3,496

Балансовата стойност на финансовите активи в консолидирания финансов отчет, нетно от обезценка, представлява максималната изложеност на Групата на кредитен рисък. Търговските и други вземания и брутната сума дължима от клиенти по строителни договори не са обезпечени.

Ликвиден риск

Ликвиден риск е рисъкът, че Групата може да има затруднения при изпълняване на своите задължения, свързани с уреждането на финансови пасиви, които изискват плащане на пари и парични еквиваленти или друг финансов актив. Ликвидният рисък може да възникне от времева разлика между договорените падежи на паричните активи и пасиви, както и възможността дълганиците да не могат да посрещнат задълженията си в договорените срокове.

Към 31 декември 2012 и 2011 недисконтираните парични потоци по финансовите пасиви на Групата, анализирани по остатъчен срок от датата на консолидирания отчет за финансовото състояние до датата на последващо договаряне или предвиден падеж, са както следва:

Към 31 декември 2012	От 1 м. до 3 м.	От 3 м. до 1 г.	От 1 г. до 5 г.	Общо
Финансови пасиви				
Търговски и други задължения	12,738	9,641	-	22,379
Заеми	8,506	103,028	6,538	118,072
Задължения по финансов лизинг	141	421	275	837
Финансов пасив по привилегированi акции	-	-	4,604	4,604
Общо финансови пасиви	<u>21,385</u>	<u>113,090</u>	<u>11,417</u>	<u>145,892</u>

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. Финансови инструменти и управление на финансовия рисък и капитала (продължение)

32.4 Управление на риска свързан с финансови инструменти (продължение)

Към 31 декември 2011	От 1 м. до 3 м.	От 3 м. до 1 г.	От 1 г. до 5 г.	Общо
Финансови пасиви				
Търговски и други задължения	20,476	14,126	184	34,786
Заеми	4,706	74,536	11,882	91,124
Задължения по финансов лизинг	155	956	1,455	2,566
Финансов пасив по привилегирована акции			6,792	6,792
Общо финансови пасиви	<u>25,337</u>	<u>89,618</u>	<u>25,313</u>	<u>135,268</u>

Текущите заеми на Групата включват кредитни линии и овърдрафти с падеж през 2013. Групата традиционно предоговаря част от кредитните си линии и овърдрафти.

Кредитните линии от Сосиете Женерал Експресбанк, Уникредит Булбанк, МКБ Юнионбанк и Интернейшънъл Асет Банк са целево отпуснати за изпълнението на конкретни строителни договори (виж също бел. 15). Изплащането на тези кредити е обвързано с изпълнението на ангажиментите на Групата по съответния договор и с паричните потоци генериирани от конкретния строителен договор.

Валутен риск

Поради осъществяване на дейността си в национален мащаб и в рамките на ЕС Групата е изложена на незначителен валутен рисък. Много малък процент от приходите/разходите се генерират във валути, различни от български лев и еврото. Поради това ръководството на Групата счита, че ефектът от възможната промяна на валутните курсове не би повлиял съществено на печалбата или загубата.

Лихвен риск

Групата е изложена на рисък от промени в лихвените нива основно от получените банкови заеми с променлив лихвен процент, които възлизат на общо на 83,227 хил. лв. и 50,228 хил. лв. към 31 декември 2012 и 2011 и лихвените плащания по тях са базирани на EURIBOR и SOFIBOR плюс надбавка. Към 31 декември 2012 и 2011 Дружеството не използва инструменти за компенсиране на потенциалните промени в нивата на EURIBOR.

Ако лихвата по тези получени заеми с променлива лихва се увеличи с 0.5% през 2012 и 2011, това би довело до увеличение на разходите за лихви за годината, съответно намаление на печалбата след данъци, в размер на 416 хил. лв. и 251 хил. лв., и обратно, при намаление на лихвата с 0.5%.

32.5 Управление на капитала

Групата управлява собствения си капитал, за да работи като действащо предприятие и оптимизира възвръщаемостта чрез подобряване на коефициента дълг към собствен капитал. Капиталовата структура на Групата се състои от разплащателни средства, получени заеми и собствен капитал, включващ основен капитал.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. Финансови инструменти и управление на финансовия риск и капитала (продължение)

32.5 Управление на капитала (продължение)

Коефициентът на задлъжнялост към 31 декември 2012 и 2011 е както следва:

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
Заеми	108,219	84,747
Парични средства и парични еквиваленти	<u>(4,953)</u>	<u>(11,738)</u>
Заеми, нетно от парични средства	103,266	73,009
Собствен капитал	<u>57,239</u>	<u>57,917</u>
Коефициент на задлъжнялост (заеми нетно от парични средства отнесени към собствения капитал)	<u>1.80</u>	<u>1.26</u>

33. Условни пасиви

Към 31 декември 2012 и 2011 от името на дружествата в Групата са издадени банкови гаранции, съответно в размер на 40,977 хил. лв. и 48,053 хил. лв., които са предимно във връзка с изграждане на строителни обекти, енергийни и други съоръжения.

34. Отчитане по сегменти

Информацията по оперативни сегменти в настоящия консолидиран финансов отчет е представена по начин аналогичен на оперативните отчети, предоставяни на Ръководството на Групата, на основата, на които се вземат решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени на сегмента и се оценяват резултатите от дейността му.

Оперативните сегменти в Групата са следните:

- Инженеринг, строителство и монтажни дейности (включително енерго-ефективни дейности);
- Търговия с електроенергия;
- Други сегменти, които включват – търговия с компресиран природен газ, управление на активи и други.

Представената таблица по-долу включва приходите, разходите и резултатите на Групата от продължаващи дейности на базата на идентифицираните сегменти:

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
 Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

34. Отчитане по сегменти

	Приход за сегмент		Разход за сегмент		Печалба/(загуба) от сегмент
	Годината, приключваша на 31.12.2012	Годината, приключваша на 31.12.2011	Годината, приключваша на 31.12.2012	Годината, приключваша на 31.12.2011	
Инженеринг, строителство и монтажни дейности					
Търговия с електроенергия	71,850	85,400	(69,403)	(90,909)	2,447
Други сегменти	58,687	87,794	(58,672)	(85,564)	15
Общо	4,144	3,061	(4,060)	(3,131)	84
	134,681	176,255	(132,135)	(179,604)	(3,349)
Други печалби/(загуби), нетно					
Разходи за амортизация					
Финансови приходи					
Финансови разходи					
Загуба преди данъци					
Приходи от/(разходи за) данък					
Нетна загуба за годината					
	(1,111)	(1,111)	(1,111)	(1,111)	(25,454)

	Финансови приходи		Финансови разходи		Разходи за амортизация
	Годината, приключваша на 31.12.2012	Годината, приключваша на 31.12.2011	Годината, приключваша на 31.12.2012	Годината, приключваша на 31.12.2011	
Инженеринг, строителство и монтажни дейности					
Търговия с електроенергия	2,745	2,676	(5,053)	(5,566)	(1,972)
Други сегменти	343	148	(480)	(424)	(7)
Общо	2,708	1,505	(1,696)	(1,003)	(407)
	5,796	4,329	(7,229)	(6,993)	(2,386)

**ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012**

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

34. Отчитане по сегменти (продължение)

Представените приходи и разходи по-горе включват приходи и разходи само от външни клиенти и не включват продажби между сегментите.

Към 31 декември 2011 разходите на сегмент „Инженеринг строителство и монтажни дейности“ включват обезценка на репутация в сегмента на стойност от 1,300 хил. лв.. Разходите по обезценка на репутацията са представени на ред „Други печалби нетно“ в Сегментната информация.

Разпределението на активите и пасивите по сегменти е както следва:

	Активи по сегменти		Задължения по сегменти	
	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011
Инженеринг, строителство и монтажни дейности	142,235	152,769	101,044	112,973
Търговия с електроенергия	9,853	22,556	10,935	18,717
Други сегменти	44,451	26,636	27,321	12,354
Общо	196,539	201,961	139,300	144,044

Географско разпределение

Групата извършва дейност в четири основни държави – България, Германия, Словакия и Норвегия. Групата реализира приходи от продажби и от Гърция, Турция, Словения, Естония и други държави.

Информация за приходи от външни клиенти и нетекущите активи, различни от финансови инструменти, активи по отсрочени данъци, активи по доходи след напускане и права, произтичащи от застрахователни договори, е представена както следва:

	Приходи от външни клиенти		Имоти, машини и съоръжения	
	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2011	Към 31.12.2012	Към 31.12.2011
България	88,159	143,239	45,277	79,097
Сърбия	-	14,289	-	-
Словакия	18,501	13,591	406	312
Германия	17,492	1,877	112	-
Норвегия	491	-	5	-
Други	10,038	3,259	-	-
	134,681	176,255	45,800	79,409

През 2012 година Групата започна да извършва дейност в Норвегия чрез откриване на клон.

През 2011 година Групата започна да извършва дейност в Германия чрез място на стопанска дейност.

През 2010 година Групата разкри клон в Република Словакия.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

35. Събития след отчетния период

На 25 януари 2013 се проведе Общо събрание на акционерите на Компанията-майка, на което се взе решение натрупаната загуба в размер на 27,523 хил.lv. да бъде покрита от премийни резерви. Покриването на загубата е представено в отчета за промените в собствения капитал към 31 декември 2012.